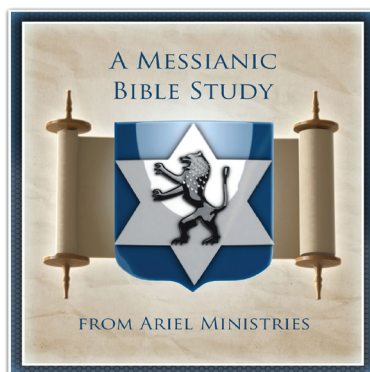

התפקידים שרוח הקודש ממלאת

מאת ד"ר ארנולד פרוכטנבאום

התפקידים שרוח הקודש ממלאת

מאת ד"ר ארנולד פרוכטנבאום

THE MINISTRIES OF THE HOLY SPIRIT

By Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

תוכן העניינים

4	הקדמה
4	I. התפקידים שרוח הקודש ממלאת ביחס לכתבי הקודש
4	א. התגלות
4	ב. השראה
5	ג. הארה
5	II. התפקידים שרוח הקודש ממלאת בתנ"ך
5	א. התפקיד שמילאה רוח הקודש בהקשר לבריאה
5	ב. התפקיד שממלאת רוח הקודש בהקשר לעולם
6	ג. התפקידים שמילאה רוח הקודש בתנ"ך בהקשר לבני האדם
6	1. הבחנה חשובה
6	2. התפקידים המסוימים שמילאה רוח הקודש בתנ"ך בהקשר לבני האדם
7	3. לסיכום
7	III. התפקידים שרוח הקודש ממלאת בעולם הטבעי
8	IV. התפקידים שרוח הקודש ממלאת בחיי המאמין
8	א. פועלה של רוח הקודש בקשר לישועה
8	1. התחדשות ולידה חדשה
8	א. משמעות ההתחדשות / הלידה מחדש (פאלינג'נסיה)
8	ב. כיצד מתרחשת ההתחדשות / הלידה מחדש
8	ג. הבסיס ללידה החדשה: אמונה
9	ד. הביטויים המתארים התחדשות רוחנית / לידה חדשה
9	ה. ההשלכות
9	ו. השלכות הלידה החדשה
10	2. שכינת רוח הקודש במאמין
10	א. אסמכתאות מהברית החדשה על שכינת הרוח במאמין
10	ב. הדרך שבה משתכנת רוח הקודש בתוך המאמין
10	ג. האוניברסליות של שכינת הרוח בקרב המאמינים
11	ד. רוח הקודש שוכנת במאמינים באופן קבוע
11	ה. התוצאות של שכינת רוח הקודש במאמינים
11	3. תפקיד רוח הקודש בטבילה ברוח
12	א. סיבות לבלבול בנוגע לטבילה ברוח
12	ב. פסוקים על הטבילה ברוח
13	ג. מיהו הגורם לטבילה ברוח

13	ד. תחילת הטבילה ברוח
14	ה. האוניברסליות של הטבילה ברוח
14	ו. מתי מתרחשת הטבילה ברוח?
14	ז. התדירות של הטבילה ברוח
14	ח. התוצאות של הטבילה ברוח
14	ט. עיכוב הטבילה ברוח בספר מעשי השליחים
19	י. הטבילה ברוח: סיכום
19	4. רוח הקודש חותמת את המאמין
19	א. פסוקים שמזכירים את החתימה ברוח
19	ב. ההשלכות של החתימה ברוח
19	ג. החותם בתנ"ך
20	ד. משמעות החתימה ברוח
20	5. משיחת רוח הקודש
20	א. פסוקים על המשיחה ברוח
21	ב. מה ניתן ללמוד על המשיחה ברוח מפסוקים אלה
21	ג. חשיבות המשיחה ברוח
21	6. סיכום

21	ב. התפקידים שרוח הקודש ממלאת בהקשר לגדילה רוחנית
21	1. התמלאות ברוח
21	א. המילים ביוונית
22	ב. משמעות ההתמלאות ברוח
22	ג. טבעה של ההתמלאות ברוח
23	ד. התוצאות של ההתמלאות ברוח
24	ה. התמלאות ברוח: סיכום
24	2. רוח הקודש מלמדת את המאמינים
24	א. פסוקים מרכזיים: יוחנן טז 12-15
24	ב. השיטות
24	3. רוח הקודש מדריכה את המאמינים
25	4. רוח הקודש עוזרת למאמין לדעת בוודאות שהוא נושע
25	5. תפילה והפגעה
25	6. עדות הרוח
26	7. חברת רוח הקודש

27	V. תפקידי רוח הקודש בעתיד
27	א. הצרה הגדולה
27	1. לידה חדשה
27	2. חתימה ברוח
27	3. נבואה
27	ב. לידה מחדש של עם ישראל
27	1. ישעיה לב 9-20
28	2. ישעיה מד 1-5
28	3. יחזקאל לט 25-29
28	4. יואל ג 1-2
28	5. זכריה ד 1-14
28	6. זכריה יב 10 – יג 1
29	ג. מלכות אלף השנים (המילניום)
29	1. לידה חדשה
29	2. שכינת רוח הקודש במאמין
29	3. מלוא רוח הקודש תנוח על המשיח

”לא בגלל מעשי צדקה שעשינו הוא הושיע אותנו, כי אם ברחמיו, על ידי רחיצת הלבדה החדשה וההתחדשות ברוח הקדוש”.

טיטוס ג 5

הקדמה

ב שיעור זה נלמד על התפקידים שרוח הקודש ממלאת בחמישה תחומים עיקריים: א) ביחס לכתבי הקודש; ב) בתנ"ך; ג) ביחס לעולם הטבעי; ד) ביחס למאמינים; ה) תפקידיה בעתיד.

1. התפקידים שרוח הקודש ממלאת ביחס לכתבי הקודש

רוח הקודש ממלאת שלושה תפקידים ביחס לכתבי הקודש: התגלות, השראה והארה.

א. התגלות

התגלות משמעה קבלת האמת וחשיפתה; הסרת הלוט מעל משהו שלא היה גלוי עד כה. רוח הקודש היא המקור להתגלות האלוהית שמסירה את הלוט וחושפת אמת שלא הייתה גלויה לפני כן. התנ"ך מלמד זאת בשמואל ב' כג 2-3; יחזקאל ב 2; ח 3; יא 1, 24; מיכה ג 8. הברית החדשה מלמדת זאת ביוחנן טז 12-15; הראשונה לקורינתים ב 9-10; איגרת פטרוס השנייה א 21. כדי לקבל אמת מאלוהים נחוצה התגלות.

ב. השראה

השראת רוח הקודש קשורה לתייעוד האמת. כאשר אנשים רשמו את מה שנגלה להם, הם היו מסוגלים לעשות זאת ללא כל טעות בזכות המעורבות הזו של רוח הקודש. התגלות פירושה פשוט שהאמת התגלתה לאדם ישירות מאלוהים; השראת הרוח כרוכה בתייעוד האמת הזו שנגלתה לו.

לא כל מה שנגלה בהכרח גם נרשם. לדוגמה, בספר ההתגלות י נגלה ליוחנן השליח משהו ששבעת הרעמים דיברו בקולותיהם. אבל כאשר ניסה לכתוב זאת נאמר לו מיד "חתם את אשר דברו שבעת הרעמים ואל תכתב זאת". זוהי דוגמה להתגלות – למשהו שנגלה ליוחנן – אך נאסר עליו לכתוב זאת, כלומר הרוח לא כיוונה אותו לכתוב את הדברים בהשראתה.

כאשר משהו שנגלה ברוח הקודש גם נכתב – זה נעשה בזכות ההשראה של רוח הקודש. רוח הקודש היא מקור ההשראה. התנ"ך מלמד זאת בישיעהו נט 21 והברית החדשה במתי כב 43-44; מרקוס יב 36-37; מעשי השליחים א 16; ד 25-26; כח 25-28; השנייה לטימותיאוס ג 16.

ג. הארה

"הארה" בהקשרנו היא הבנת האמת, הבנת כתבי הקודש. בעוד שמעורבות רוח הקודש באמצעות ההתגלות וההשראה מכוונת לנביאים, פעולת ההארה היא משהו שהרוח עושה בכל המאמינים. באיגרת יוחנן הראשונה ב 20 נאמר על כל המאמינים ש"יש לְכֶם הַמְּשִׁיחָה מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ". המאמינים מקבלים את "המשיחה" בעת הישועה וזה מאפשר לרוח הקודש לתת לנו "אור / הארה" ולעזור לנו להבין את האמת.

ההארה הניתנת לנו מרוח הקודש ממלאת תפקיד בהבנת האמת. כאשר ניתנה לנביא התגלות מרוח הקודש, נגלתה לפניו אמת מסוימת. כאשר רוח הקודש שרתה עליו היא גרמה לנביא לכתוב בהשראתה את האמת שנגלתה לפניו, ללא טעויות. ואז מגיעה ההארה, שבעזרתה מסייעת רוח הקודש למאמינים להבין את דברי הנביאים.

רוח הקודש השוכנת במאמינים המשיחיים מאפשרת למאמינים להבין את כתבי הקודש בשתי דרכים: על ידי "הארת" שכלו של המאמין בזמן שהוא לומד את הכתובים, ועל ידי הענקת מתנת ההוראה למאמינים מסוימים שעוזרים למאמינים אחרים להבין את דבר אלוהים. כאשר מאמין מבין אמת רוחנית מסוימת, הוא מבין אותה בזכות אור ההבנה שרוח הקודש שופכת במחשבותיו. ניתן ללמוד זאת מהתנ"ך מנחמיה ט 20 ("רוחך הטובה נתת להשפילם") ובברית החדשה מהראשונה לקורינתים ב 14-16; אפסים א 15-18.

II. התפקידים שרוח הקודש ממלאת בתנ"ך

את התפקידים שממלאת רוח הקודש בתנ"ך ניתן לחלק לשלוש קטגוריות.

א. התפקיד שמילאה רוח הקודש בהקשר לבריאה

בבריאה היו מעורבים אלוהים האב ובן האלוהים, וגם רוח הקודש. למשל, בבראשית א 2 כתוב שרוח הקודש ריחפה על פני המים כדי להכניס סדר לתוהו ובוהו ששרר עד אז. באיוב כו 13 כתוב שרוח הקודש יפתה את הבריאה ("בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם שִׁפְרָה"). באיוב לג 4 מיוחסת לרוח הקודש בריאת חיי האדם ("רוח אֵל עֲשָׂתִי; וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תַחֲיִי"). בתהילים לג 6 ("בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ; וּבְרוּחַ פָּיו כָּל צְבָאִם") רוח הקודש אחראית על בריאת היקום החומרי. בתהילים קד 29-30 ("תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ, וְיִהְיֶה לְךָ תִּסְפָּה רֹחַם, יִגְעֹנוּ; וְאֵל עֶפְרַם יִשׁוּבוּ. תִּשְׁלַח רוּחְךָ, וְיִבְרָאוּ; וְתַחַדְשֵׁה, פְּנֵי אֲדָמָה") רוח הקודש אחראית על בריאת החיים וקיומם. בישיעהו מ 12-14 נאמר שרוח הקודש הכניסה סדר ותכנון בבריאה. אחד התפקידים הראשיים שהיא מילאה בתנ"ך היה חלקה בבריאה.

ב. התפקיד שממלאת רוח הקודש בהקשר לעולם

על פעילותה של רוח הקודש בעולם מדובר בפרק ו בספר בראשית.

בנבואה הראשונה על המשיח המופיעה בבראשית ג 15 מנובא שהוא יבוא מזרע האישה, ושיהיה עימות מתמשך בינו ובין הנחש ("וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה, וּבֵין זָרְעֶךָ וּבֵין זָרְעָהּ"). איבה עמדה לשרור בין השטן ובין המין הנשי האנושי, והאיבה תמשיך לשרור בין השטן ובין זה שיצמח מ"זרע האישה": הדמות המשיחית.

אנחנו רואים את האיבה הזו בפעולה כבר בשני הפסוקים הראשונים בבראשית ו, שם מסופר כי בניסיון להשחית את זרע האישה, שלח השטן כמה מהמלאכים שמרדו יחד אתו (שדים) והם באו בדמות בני אדם ולקחו להם נשים מבנות האדם. היה זה ניסיון לבטל את הנבואה מבראשית ג 15. איבתו של השטן מופנית בבירור בפרק זה כנגד המין האנושי הנקבי. התוצאה של האיחוד בין הנשים ובין המלאכים שסרחו היה גזע אנושי מעוות שבסופו של דבר גרם למבול.

בבראשית ו 3 מצוינת הסיבה הסופית למבול: "וַיֹּאמֶר יְהוָה, לֹא יֵדוּן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם, בְּשָׂגֵם הוּא בָּשָׂר; וְהָיוּ יָמָיו מָאָה וָעֶשְׂרִים שָׁנָה".*

* "דון" לפי מילון התנ"ך של י' שטיינברג: הכנע, משול, שלוט. לפי קונקורדנציה אבן שושן: לדון, לשפוט. פירוש רש"י ל"לא ידון רוחי בָאָדָם": "לא יתרעם וירב רוחי עלי בשביל האדם".

רוח הקודש פעלה לשם הכנעת החטא אך בפסוק זה אלוהים מודיע שיפסיק לעשות זאת ומשמעות הדבר הייתה שיגיע חורבן. במשך מאה ועשרים שנה המשיכה רוח הקודש להתרעם ולהתריע נגד החטא המסוים הזה של נישואי תערובת אבל לבסוף חדלה מכך ומקץ מאה ועשרים השנים הללו הגיע המבול והחריב את הכול מלבד משפחה אחת.

אחרי המבול המשיכה רוח הקודש לפעול בצורה זו כאשר החלו בני האדם להתרבות, ופועל זה של הרוח הורחב באמצעות ריסון הרשע על ידיה. השדים שלקחו להם נשים מבנות האדם נכבלו בטרטרוס - בתחתית השאול ("הן אלהים לא חס על המלאכים החוטאים, אלא הורידם אל תחתיות ארץ ונתנם בכבלי אפל לשמך למשפט". איגרת פטרוס השנייה ב 4). נראה שאינטראקציה דמונית שכזו עם בני אדם מרוסנת מנקודה זו ואילך מפני שאיננו רואים את החטא של נישואי תערובת שכאלו קורה שוב, אף שחטא האדם החל להיראות שוב בכל מקום. אם כן, בהקשר לעולם, באופן כללי, רוח הקודש "דנה באדם" והגבילה או ריסנה את הרשע.

ג. התפקידים שמילאה רוח הקודש בתנ"ך בהקשר לבני האדם

הקטגוריה השלישית היא מעורבותה של רוח הקודש בתנ"ך בחייהם של בני האדם.

1. הבחנה חשובה

קיים הבדל חשוב בין התפקידים שממלאת רוח הקודש בברית החדשה לעומת פעליה בתנ"ך, והוא מוצג ביוחנן ז 39-37: "ביום האחרון, ביום הגדול של החג, עמד ישוע והכריז: 'מי שצמא יבוא נא אלי וישתה! המאמין בי כדבר הכתוב, נהרות של מים חיים יזרמו מקרבו'. זאת אמר על הרוח שהיו עתידים לקבל המאמינים בו, שהרי עוד לא נשלחה רוח הקדש, כי ישוע טרם נתפאר בכבוד".

בפסוקים אלה הובטח שיבוא יום שבו תשכון רוח הקודש בכל המאמינים. ישוע ציין שהרוח לא ניתנה עדיין. אין זאת אומר שרוח הקודש לא הייתה פעילה לפני כן שכן היא הייתה פעילה בהחלט לכל אורך דפי התנ"ך ובבשורות. אבל מבחינה מסוימת רוח הקודש עדיין לא עשתה משהו שהיא תעשה בתוך מאמיני הברית החדשה לאחר שיעלה המשיח למרום.

המשמעות של יוחנן ז 39-37 מוסברת ביוחנן יד 17-16: "ואני אבקש מהאב ויתן לכם מנחם אחר שיהיה עמכם לעולם: את רוח האמת אשר העולם אינו יכול לקבל משום שאינו רואה אותה, אף אינו מפיר אותה. אתם מפירים אותה, כי היא שוכנת עמכם ותהיה בכם".

נאמר כאן שרוח הקודש שכנה בנקודה זו עם המאמין ושמאחר יותר היא תהיה בתוך המאמין. רוח הקודש כבר שכנה עם התלמידים שישוע דיבר אליהם; בעתיד, רוח הקודש תהיה בתוכם, בקרבם. זהו ההבדל המשמעותי.

החל מפרק ב בספר מעשי השליחים, רוח הקודש שוכנת בתוך כל המאמינים במשיח. לפני כן היא לא שכנה בתוך כל האנשים שהאמינו באלוהים, אף ששכנה בתוך כמה מהם (במדבר יא 17, 25, כז 18). הייתה האצלה או השתכנות סלקטיבית של רוח הקודש במספר אנשים מצומצם בלבד ולא בכולם. מלכים ב ב 9-12 (אליהו ואלישע) מלמד בבירור ששכינת רוח הקודש בתוך האדם המאמין בימי התנ"ך לא כללה את כל המאמינים.

יתרה מכך, כשרוח הקודש שכנה באנשים מסוימים בימי התנ"ך – זה לא היה בהכרח לתמיד. לדוגמה, בשמואל א' טז 14 כתוב שרוח הקודש עזבה את שאול. בתהילים נא 13 ביקש דוד: "רוח קדשך אל תקח ממני". רוח הקודש שכנה בדוד, אבל היא גם יכלה לעזוב אותו. לכן תפילתו של דוד הייתה תפילה תקפה לימי התנ"ך, אבל היא איננה תפילה תקפה לימי הברית החדשה.

ההבדל בין הברית הקודמת והברית החדשה מורכב משני דברים. האחד, בתנ"ך, רוח הקודש שכנה רק בכמה מהמאמינים; בברית החדשה, החל מפרק ב בספר מעשי השליחים, היא שוכנת בכל המאמינים. ההבדל השני הוא שבתנ"ך רוח הקודש לא שכנה בהכרח לתמיד באנשים מסוימים שהיא מילאה או נאצלה עליהם. בברית החדשה, החל ממעשי השליחים ב, רוח הקודש שוכנת במאמין לעולם. נרחיב עוד על כך בחלק IV להלן.

2. התפקידים המסוימים שמילאה רוח הקודש בתנ"ך בהקשר לבני האדם

הראשון – שכינת הרוח באנשים מסוימים. רוח הקודש שכנה בימי התנ"ך באנשים בודדים ולא בכל המאמינים באלוהים. לדוגמה, ביהושע (במדבר כז 18), בדניאל (דניאל ו 4) ובנביאי המקרא (איגרת פטרוס הראשונה א

11-10). על יהושע בן נון נאמר שהוא איש אשר רוח בו. על דניאל נאמר שרוח יתרה בו ושמעון פטרוס דיבר על הנביאים שרוח המשיח הייתה בקרבם.

השני – רוח הקודש צלחה או נחה על כמה אנשים. לדוגמה, על עתניאל בן קנז, גדעון, יפתח, שמשון, שאול ודוד (שופטים ג 10-9; ו 34; יא 29; יג 24-25; יד 6, 19; טו 14; שמואל א' י 9-10, טז 13).

השלישי – הרוח מילאה אנשים בחכמה ובתבונה, למשל את בצלאל (שמות כח 3; לא 3; לה 30-31). נדון להלן בחלק IV בהבדל בין ההתמלאות ברוח לבין שכינת הרוח בתוך המאמין.

3. לסיכום

(א) מעשי רוח הקודש בתנ"ך היו קשורים לשירות מיוחד; אנשים שאלוהים קרא להם לשירות מיוחד היו אלה שקיבלו את הדברים המיוחדים שעשתה רוח הקודש.

(ב) רוח הקודש פעלה כדי לאפשר לאדם מסוים להשלים משימה מיוחדת שהוטלה עליו ולספק לו את כל מה שנחוץ לשם כך מאלוהים.

(ג) רוח הקודש נתנה פעמים רבות חכמה שמימית. זה נכון במיוחד במקרה של דניאל, שניתנה לו באמצעות רוח הקודש חכמה מיוחדת מאת אלוהים.

(ד) רוח הקודש סיפקה כישורים מיוחדים. בצלאל ואהליאב, שני האנשים שהיו אחראים על יצירת המשכן וכליו, קיבלו עזרה זו מרוח הקודש (שמות לא 1-5). הוענקו להם יכולות מיוחדות כך שמה שהם הכינו למשכן היה מלאכת מחשבת משובחת ביותר.

(ה) רוח הקודש העניקה לפעמים חיזוק גופני. אנשים התחזקו בעזרתה כדי לבצע משימות חשובות. אחת הדוגמאות לכך הוא שמשון, שרוח אלוהים פיעמה בו או צלחה עליו (שופטים יג 25; יד 6, 19; טו 14).

III. התפקידים שרוח הקודש ממלאת בעולם הטבעי

התחום העיקרי השלישי שבו פועלת רוח הקודש הוא העולם הטבעי. מדובר במעורבותה בקרב האנשים שאינם מאמינים. הפועל הראשי שלה בקרבם הוא להוכיח את אנשי העולם, כלומר לשכנע אותם או לעורר בהם ידיעה מרשיעה על חוסר אמונתם. משמעות הדבר היא להציג את האמת באור כל כך ברור עד שמכירים בה כאמת אפילו אם לא מקבלים אותה. בקשר לבשורה, הכוונה היא להצגתה באור כה ברור עד שהלא-מאמין מבין מהו תוכן הבשורה ומכיר בכך שהבשורה היא אמת, בין אם הוא או היא מקבלים או לא מקבלים אותה אישית.

הקטע שמתאר בבירור את התפקיד הזה של רוח הקודש הוא יוחנן טז 7-11: **"אָבְל אֲנִי, אֵת הָאֲמֵת אֲנִי אוֹמֵר לָכֵם: מוֹטֵב לָכֵם שְׂאֵלְהָ. אִם לֹא אֵלְהָ, הַמְנַחֵם לֹא יְבֹא אֵלֵיכֶם; וְאִם אֵלְהָ, אֲשַׁלַּח אוֹתוֹ אֵלֵיכֶם. כִּי אֲשֶׁר יְבֹא יוֹכִיחַ אֶת הָעוֹלָם עַל חַטָּא וְעַל צָדֵק וְעַל מְשֻׁפָּט; עַל חַטָּא, מִפְּנֵי שְׂאֵינִם מְאֲמִינִים בִּי; עַל צָדֵק, כִּי אֵלְהָ אֶל אָבִי וְלֹא תוֹסִיפוּ לְרֹאאוֹת אוֹתִי; עַל מְשֻׁפָּט, כִּי נִשְׁפָּט שֶׁר הָעוֹלָם הַזֶּה"**. (בפסוקים 8 ו-10 מדובר על צדקה, כפי שמופיע בתרגום דליטש).

לפי פסוקים אלה, רוח הקודש מוכיחה בשלושה תחומים: חטא, צדקה ומשפט. הפסוקים מסבירים כל אחד מהתחומים ואפשר לקבוע בדיוק על איזה סוג של חטא, של צדקה ושל משפט תוכיח רוח הקודש את העולם.

ראשית, היא תוכיח את העולם הלא-מאמין על חטא. איזה חטא? חוסר אמונה: **"מִפְּנֵי שְׂאֵינִם מְאֲמִינִים בִּי"**. האדם אשם לפני אלוהים לא מפני שהוא חוטא, אלא בראש ובראשונה מפני שבעצם קיומו הוא חוטא. הוא נולד לתוך המצב או המעמד הזה של חוסר אמונה, ובהיותו במצב זה הוא סירב להאמין במושיע.

שנית, רוח הקודש תוכיח על צדקה. איזו צדקה? צדקתו של המשיח, שעלייתו למרום אל אלוהים האב הוכיחה אותה. עליית המשיח לשמים והעובדה שהוא התקבל בשמים היא ראיה לצדקתו. אם לא היה צדיק הרי שלא היה יכול לעלות לשמים. בגלל חטא חוסר האמונה, החוטא אינו מקבל את צדקתו של המשיח והיא איננה מיוחסת לו.

שלישית, רוח הקודש תוכיח את העולם על משפט. איזה משפט? במקרה הזה מדובר על המשפט הסופי. **"עַל מְשֻׁפָּט, כִּי נִשְׁפָּט שֶׁר הָעוֹלָם הַזֶּה"**. אם שר העולם הזה נשפט לאש נצחית, הרי שזה יהיה גם עונשם של נתיניו. אי קבלת צדקתו של המשיח שמיוחסת למאמינים בו תוביל למשפט הסופי שלפני הכס הגדול הלבן של אלוהים.

תפקיד זה של רוח הקודש מתבצע, אם כן, בשלבים ההגיוניים האלה. הרוח תוכיח אותם על חטא חוסר האמונה. בגלל חוסר אמונתם הם אינם מקבלים את צדקתו של המשיח, היא אינה מיוחסת להם ולכן הם יישפטו יחד עם השטן במשפט הסופי וייענשו באגם האש.

IV. התפקידים שרוח הקודש ממלאת בחיי המאמין

רוב השיעור יוקדש לדין בנושא זה. זהו תחום שניתנה לגביו התגלות רבה מאלוהים. כדי לסייע להבנת החומר הזה נלמד אותו לפי שתי קטגוריות עיקריות. הראשונה היא פועלה של רוח הקודש בקשר לישועה והשני פועלה של רוח הקודש בקשר לגדילה רוחנית.

א. פועלה של רוח הקודש בקשר לישועה

רוח הקודש פועלת בהקשר זה בחמישה מישורים.

1. התחדשות ולידה חדשה

המילה מופיעה פעמיים בברית החדשה (ביוונית: פאלינגנסיה. באנגלית: regeneration). במתי יט 28 מדובר על חידוש היקום החומרי, השמים והארץ, שיתרחש במלכות המשיח. "אָמַר לָהֶם יֵשׁוּעַ: 'אֲמֵן. אֹמֵר אֲנִי לָכֶם, אַתֶּם הַהוֹלְכִים אַחֲרַי, כְּאִשֶּׁר תִּתְחַדְּשׁ הַבְּרִיאָה וּבֶן-הָאָדָם יֵשֵׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ, תִּשְׁבּוּ גַם אַתֶּם עַל שְׁנַיִם-עָשָׂר כְּסָאוֹת לְשִׁפְטֵי אֶת שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל". בטיטוס ג 5 מופיע אותו מונח במשמעות רחיצת הלידה החדשה שמתרחשת באנשים.

א. משמעות ההתחדשות / הלידה מחדש (פאלינגנסיה)

המשמעות הבסיסית של המונח המופיע בברית החדשה היא לידה חדשה, התרבות, חידוש, בריאה מחדש. המשמעות היא "להיוולד מאלוהים". זהו פועלו של אלוהים, שמעניק חיי נצח. זו הכוונה ב"לידה חדשה". הלידה החדשה היא פשוט ביטוי שמשמעותו זהה להתחדשות רוחנית. עם הלידה החדשה האדם נולד מאלוהים ומקבל חיי נצח.

ב. כיצד מתרחשת ההתחדשות / הלידה מחדש

ההתחדשות הרוחנית הזו מושגת באמצעות רוח הקודש. ניתן לראות זאת בפסוקים המפורסמים ביותר על הלידה החדשה, ביוחנן ג 5-6: "הַשֵּׁיב יֵשׁוּעַ: 'אֲמֵן אֲמֵן אֲנִי אֹמֵר לָךְ, אִם לֹא יוֹלַד אִישׁ מִן הַמַּיִם וְהָרוּחַ לֹא יוֹכֵל לָהֶכֶס לְמַלְכוּת הָאֱלֹהִים. הַנּוֹלַד מִן הַבָּשָׂר בָּשָׂר הוּא וְהַנּוֹלַד מִן הָרוּחַ רוּחַ הוּא".

טיטוס ג 5 מלמד את אותה האמת, ומשתמש במונח זה כפי שנאמר לעיל כשהוא מייחס פעולה זו של לידה חדשה והתחדשות לרוח הקודש.

רוח הקודש היא שמביאה להתחדשות וללידה החדשה. אמונה כשלעצמה איננה האמצעי שדרכו נולדים מחדש, אלא האמונה היא מה שנדרש מהאדם ומאפשר לרוח הקודש לפעול ולהעניק לאדם לידה חדשה. כאשר האדם מאמין, מקבל את ישוע כמשיחו וחי לפי האמונה, האמונה הזו מאפשרת לרוח הקודש להוליד אותו מחדש. במציאות, אמונה ולידה חדשה מתרחשות בו-זמנית מפני שברגע שבו אדם מאמין, הוא מתחדש רוחנית ונולד מחדש.

גם דבר אלוהים איננו האמצעי ללידה החדשה אלא הוא מספק את תוכן האמונה. הוא אומר במה יש להאמין כדי להיוולד מחדש על ידי רוח הקודש.

ג. הבסיס ללידה החדשה: אמונה

הבסיס ללידה החדשה הוא אמונה. אמונה איננה האמצעי אלא מה שנדרש מהאדם ומאפשר לרוח הקודש להוציא לפועל את הלידה החדשה. ניתן ללמוד זאת מיוחנן א 12-13: "אֲבָל לְאֵלֶּה אֲשֶׁר קִבְּלוּ אוֹתוֹ, הַמֵּאֲמִינִים בְּשֵׁמוֹ, נָתַן תִּקְוָה לְהַיּוֹת בְּנֵי אֱלֹהִים. לֹא מִדָּם וְלֹא מִחַפֵּץ הַבָּשָׂר נוֹלְדוּ, אֲף לֹא מִחַפֵּץ גִּבּוֹר, כִּי אִם מֵאֱלֹהִים".

וגם ביוחנן ג 16: "כִּי כֹה אֶהְבֵּ אֱלֹהִים אֶת הָעוֹלָם עַד כִּי נָתַן אֶת בְּנוֹ יְחִידוֹ לְמַעַן לֹא יֵאבֵד כָּל הַמֵּאֲמִין בוֹ, אֲלֵא יִנְחַל חַיֵּי עוֹלָם".

ד. הביטויים המתארים התחדשות רוחנית / לידה חדשה

כתבי הקודש משתמשים במונחים להיוולד מלמעלה, תקומה, חיים חדשים ותחייה רוחנית (יוחנן ג 3-7; רומים ו 14-1; אפסים ב 5-6).

ה. ההשלכות

רוח הקודש מחוללת את הלידה החדשה שדרכה מקבל המאמין חיי נצח. יש לכך שתי השלכות.

(1) מדובר באירוע שלא חשים בו

הלידה החדשה היא אירוע שלא חשים בו (non experiential). ייתכן שיתלוו לה חוויות מסוימות אבל הלידה החדשה עצמה היא משהו שלא חווים אותו, היא איננה משהו שאפשר לחוש אותו. זהו פועלה של רוח הקודש.

ברגע שאנשים נושעים, הם מגיבים בדרכים שונות: החל ממי שמגיבים ברגשנות וכלה באחרים שאינם מביעים כל רגש. אבל הלידה החדשה עצמה איננה משהו שחשים אותו.

(2) אין מדובר בתהליך אלא באירוע מידי

הלידה החדשה איננה תהליך אלא אירוע מידי. ברגע שמישהו מאמין במשיח, הוא נולד מחדש אחת ולתמיד. ביוחנן פרק א 13 וגם בפרק ג 3, 5, 7 הפועל ביוונית מופיע בהטיה המציינת זמן עבר (Aorist tense) ומדגיש את האופי המידי של המעשה. העבר המושלם ביוונית ("נולד") משמש באיגרת יוחנן הראשונה ב 29; ג 9; ד 7; ה 1, 4, 18. הזמן הדקדוקי הזה ביוונית מדגיש פעולה שהושלמה בעבר אך ממשיכה להתקיים ללא שינוי אל תוך ההווה. השימוש בזמן דקדוקי זה בא להורות שאדם נולד מחדש – מתחדש לחלוטין (זה מתרחש בנקודת זמן מסוימת בעבר) – והתחדשות זו נמשכת גם עד להווה. הלידה החדשה היא מידית ואין היא תהליך.

ו. השלכות הלידה החדשה

לידה החדשה יש ארבע השלכות שמתקיימות מהרגע שאדם נולד מחדש.

(1) חיי נצח

ראשית, המאמין מקבל חיי עולם (יוחנן ג 16). מהרגע שהוא מאמין במשיח, הוא נולד מחדש ויש לו כעת חיי נצח.

(2) בריאה חדשה

האדם נחשב כמי שנברא מחדש (האיגרת השנייה לקורינתים ה 17; גלטים ו 15; אפסים ב 10; ד 24).

(3) ביטחון נצחי

התוצאה השלישית היא קבלת ביטחון נצחי (פיליפים א 6: "בְּזֵאת בְּטוּחַ אֲנִי, שֶׁהַמֶּתְחִיל בְּכֶם אֶת הַפְּעֻלָּה הַטּוֹבָה הַשְּׁלֵמָה יִשְׁלִים אוֹתָהּ עַד יוֹם הַמְּשִׁיחַ יֵשׁוּעַ"). אי אפשר לבטל את הלידה החדשה. ברגע שאדם נולד לתוך העולם הזה, הוא אינו יכול לשוב לרחם אמו ולחזור להיות עובר. אי אפשר לבטל את הלידה הפיזית אחרי שהיא התרחשה. הדבר נכון גם לגבי לידה חדשה רוחנית. פעולה זאת שמחוללת רוח הקודש איננה יכולה להתבטל. מהרגע שבו אדם נולד מחדש לתוך משפחתו של אלוהים הוא לא יוכל לחזור ל"רחם רוחני" כלשהו. יתרה מכך, האדם שנולד מחדש קיבל כבר חיי עולם. אילו ניתן היה לאבד חיים אלה, הרי שהם לא היו נצחיים מלכתחילה אלא זמניים בלבד.

(4) חיים חדשים וטבע חדש

איגרת יוחנן הראשונה מתארת מה הם החיים והטבע החדשים האלה.

הפסוק "אִם יוֹדְעִים אַתֶּם שֶׁהוּא צְדִיק, יוֹדְעִים אַתֶּם שְׁגָם כָּל עוֹשֵׂה צְדָקָה נוֹלָד מִמֶּנּוּ" (ב 29) מתאר חיים שבהם האדם עושה צדקה. "כָּל הַנוֹלָד מֵאֱלֹהִים אֵינּוּ חוֹטֵא, כִּי זָרְעוּ נִשְׂאָר בּוֹ; וְאִין הוּא יָכוֹל לְחַטֵּא, כִּי מֵאֱלֹהִים נוֹלָד" (ג 9) מתאר טבע חדש שאינו חוטא. "כָּל מִי שֶׁאֹהֵב נוֹלָד מֵאֱלֹהִים וְיֹדֵעַ אֶת אֱלֹהִים" (ד 7) ו-"כָּל הַמֵּאֲמִין כִּי יֵשׁוּעַ הוּא הַמְּשִׁיחַ, נוֹלָד מֵאֱלֹהִים. וְכָל הָאוֹהֵב אֶת הַמּוֹלִיד אוֹהֵב גַּם אֶת מִי שֶׁנוֹלָד מִמֶּנּוּ" (ה 1) מתארים חיים שמתבטאים באהבה. "כִּן כָּל הַנוֹלָד מֵאֶת אֱלֹהִים מִנְצֵחַ אֶת הָעוֹלָם" (ה 4) מצביע על חיים שמנצחים את העולם באמונה. "יוֹדְעִים אָנוּ כִּי כָּל מִי שֶׁנוֹלָד מֵאֱלֹהִים אֵינּוּ חוֹטֵא; הוּא אֲשֶׁר נוֹלָד מֵאֱלֹהִים שׁוֹמֵר אוֹתוֹ וְהִרְעֵ אֵינּוּ נוֹגֵעַ בּוֹ" (ה 18) מתאר את המאמין עם טבעו החדש; הוא אינו חוטא והוא שומר את עצמו באמת.

2. שכינת רוח הקודש במאמין

התפקיד הראשי השני של רוח הקודש בהקשר לישועה הוא שכינתה בתוך המאמין. בעוד שבעת הלידה החדשה נכנס המשיח אל תוך חיי המאמין, השתכנות הרוח פירושה כניסתה של רוח הקודש אל תוך חיי המאמין.

א. אסמכתאות מהברית החדשה על שכינת הרוח במאמין

מספר פסוקים מלמדים על כך שרוח הקודש שוכנת בתוך המאמינים.

ביוחן ז' 37-39 המציאות שבה הרוח שוכנת בתוך המאמין הייתה עדיין עניין שיקרה בעתיד; רוח הקודש עוד לא החלה לשכון בקרב כל המאמינים מפני שכן האלוהים עדיין לא התפאר בכבוד. זה קרה רק אחרי שהוא עלה למרום. עשרה ימים לאחר מכן באה רוח הקודש והחלה לשכון בקרב כל המאמינים.

ביוחן יד' 16-17, ישוע הבטיח לשלוח "מִנְחָם אַחֵר שִׁיְהִי עִמָּכֶם לְעוֹלָם" – את רוח הקודש ש"היא שוכנת עִמָּכֶם וְתִהְיֶה בְּכֶם". היא תשכון בתוך המאמין לעד: לא זמנית, לא עד שהמאמין יבצע את החטא הבא שלו, לא עד שהוא יתרחק מחברה משיחית, אלא לעד, לעולם.

לפי מעשי השליחים יא' 17 השתכנות הרוח במאמין היא מתנה מאלוהים, ואלוהים אינו לוקח בחזרה את מתנותיו. ברומים ה' 5 נאמר שהשתכנות הרוח במאמין היא תוצר של "אֶהְבֶּת אֱלֹהִים" ("כִּי אֶהְבֶּת אֱלֹהִים הוֹצֵקָה לְתוֹךְ לִבְנֵי עַל-יְדֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּתְּנָה לָנוּ").

ברומים ח' 11 השתכנות הרוח במאמין מבטיחה תחייה מהמתים בעתיד, אם ימות המאמין כשהוא בגוף בן התמותה ("וְאִם רוּחוֹ שֶׁל הַמָּקִים אֶת יֵשׁוּעַ מִן הַמֵּתִים שׁוֹכֵנֶת בְּקִרְבְּכֶם, זֶה שֶׁהַקִּים אֶת הַמְּשִׁיחַ מִן הַמֵּתִים יְחִיָּה גַם אֶת גּוֹפְכֶם בְּן הַתְּמוּתָה עַל-יְדֵי רוּחוֹ הַשׁוֹכֵנֶת בְּקִרְבְּכֶם").

באיגרת הראשונה לקורינתים ו' 19-20, שכינת רוח הקודש בתוך המאמין הופכת את גופו ל"הֵיכַל שֶׁל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ".

לפי גלטים ד' 6 ("וְכִינֹן שְׂאֵתֶם בְּנִים, אֱלֹהִים נִתֵּן בְּלִבְבְּכֶם אֶת רוּחַ בְּנוֹ הַקּוֹרֵאת 'אָבָא, אָבִינוּ'") רוח הקודש שוכנת בלבו של המאמין ומתפללת בעבורו.

לפי איגרת יוחנן הראשונה ג' 24 ("וְהַשְּׂמֵר אֶת מִצְוֹתַי יְקוּם בּוֹ וְהוּא בּוֹ וְכִזָּאת נִדְעֶ כִּי הוּא שֹׁכֵן בְּנוֹ בְּרוּחַ אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ" לפי תרגום דליטש) ו-ד' 13 ("כִּזָּאת יוֹדְעִים אָנּוּ שְׁעוֹמְדִים אָנּוּ בּוֹ וְהוּא בְּנוֹ, כִּי נָתַן לָנוּ מִרוּחוֹ"), רוח הקודש "קם" או "עומד" במאמין.

הברית החדשה מלמדת בעקביות שכתוצאה ממותו של המשיח, קבורתו, תקומתו, עלייתו למרום והתפארותו בכבוד, רוח הקודש שוכנת כעת בקרב כל המאמינים. בתנ"ך, רוח הקודש שכנה בתוך מאמינים ספורים. עכשיו היא שוכנת בתוך כל המאמינים.

ב. הדרך שבה משתכנת רוח הקודש בתוך המאמין

האמונה היא הדרך להשתכנות הרוח באדם. לפי גלטים ג' 2, ברגע שבו האדם מאמין, רוח הקודש משתכנת בתוכו.

ומה לגבי צייתנות? מה מקומה בהקשר זה?

הקשר בין צייתנות לשכינת הרוח במאמין מובהר במעשי השליחים ה' 32: "אֲנַחְנוּ עַדִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְגַם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר נָתַן הָאֱלֹהִים לְשׁוֹמְעִים בְּקוֹלוֹ". פסוק זה מתייחס לצייתנות (שמיעה בקולו של אלוהים) מצד הלא-מאמינים. אדם לא-מאמין חייב לציית למשהו כדי שרוח הקודש תבוא לשכון בקרבו, וזהו ה"צִיּוֹת שֶׁבְּאֲמוֹנָה" (רומים טז' 26). הציות שהלא-מאמין חייב שיהיה לו בפסוק זה כדי שיקבל את שכינת הרוח בתוכו הוא ציות שבאמונה, ואמונה איננה מוגדרת כמעשה (מעשי השליחים ו' 7; רומים א' 5; טז' 26). המצווה היחידה שיש לציית לה כדי לקבל את רוח הקודש היא המצווה להאמין באדון ישוע. זהו ה"צִיּוֹת שֶׁבְּאֲמוֹנָה" שדרכו מקבלים את השתכנות הרוח. אם כן, האמצעי להשתכנות רוח הקודש בקרב האדם הוא אמונה.

ג. האוניברסליות של שכינת הרוח בקרב המאמינים

רוח הקודש משתכנת בקרב כל המאמינים. בעוד שבתנ"ך היא שכנה בקרב מאמינים ספורים בלבד, החל מהמסופר בספר מעשי השליחים ב', היא משתכנת בכל המאמינים. ניתן ללמוד זאת בכמה דרכים.

1) רוח הקודש אינה שוכנת באנשים שלא נושעו

ברומים ח 9 נאמר: "אך אתם אינכם כפופים לבשר, כי אם לרוח, אם אמנם רוח אלהים שוכנת בכם. ומי שאין לו רוח המשיח אינו שגה למשיח".

הברית החדשה מלמדת שאם רוח הקודש אינה שוכנת באדם, זוהי הוכחה לכך שהוא לא נושע. אדם שהרוח אינה שוכנת בו איננו מאמין במשיח מלכתחילה: "ומי שאין לו רוח המשיח אינו שגה למשיח".

פסוק נוסף שמלמד את אותו הדבר הוא יהודה 19: "אלה הם הגורמים פלוגים; משעבדים הם לנפש, ורוח אין להם". "להם" בפסוק זה מתייחס ללא-מאמינים המכונים "לצים" בפסוק 18. יהודה אמר שאין להם רוח, כלומר שרוח הקודש אינה שוכנת בהם.

2) רוח הקודש שוכנת במאמינים חוטאים ("בשריים")

הראיה השנייה לאוניברסליות של שכינת רוח הקודש במאמינים היא העובדה שהיא שוכנת אפילו במאמינים חוטאים. הדוגמה הטובה ביותר לכך היא הקהילה מקורינתוס, שהייתה הקהילה הגרועה ביותר שנזכרת בברית החדשה. היו קיימות בה כל מיני התנהגויות בשריות, כמו למשל מחלוקות, פילוגים, פריצות מינית, מאמינים שתבעו מאמינים בבית המשפט, השתכרות במהלך סעודת האדון ושימוש לרעה במתנות הרוחניות.

ובכל זאת, אף שהמאמינים בקורינתוס היו אשמים בכל החטאים הבשריים הללו, שאול כתב באיגרתו הראשונה אליהם: "האם אינכם יודעים כי גופכם הוא היכל של רוח הקדש השוכנת בתוכם, אשר קבלתם אותה מאת אלהים, וכי אינכם שכיחים לעצמכם? הלא במחיר נקניתם, לכן כבדו את אלהים בגופכם" (19-20).

שאול אומר שלמרות מצבם הרוחני הנורא, מאחר שהם היו מאמינים אמתיים, רוח הקודש שכנה בתוכם. שכינת רוח הקודש במאמין היא הבסיס לחיים רוחניים, ושאול עודד את הקורינתים לחיות כך. אם כן, למאמינים בשריים, אפילו חוטאים, יש את רוח הקודש.

3) שכינת הרוח במאמין היא מתנה

ההוכחה השלישית לכך שרוח הקודש שוכנת בכל המאמינים היא העובדה שהשתכנותה במאמין היא מתנה. מתנות אינן מבוססות על השאלה האם המקבל ראוי להן או לא (יוחנן ז 37-39; מעשי השליחים יא 17; רומים ה 5; הראשונה לקורינתים ב 12).

ד. רוח הקודש שוכנת במאמינים באופן קבוע

שכינת הרוח במאמין היא לתמיד. ניתן ללמוד זאת מיוחנן יד 16: "ואני אבקש מהאב ויתן לכם מנחם אחר שיהיה עמכם לעולם".

אילו ניתן היה לקחת מהמאמין את רוח הקודש, אזי לא היה נאמר שהיא אֶתו לעולם. כתוב שהמנחם יהיה עמם לעולם, כלומר לא באופן זמני. הרוח שוכנת בכל המאמינים באופן קבוע.

ה. התוצאות של שכינת רוח הקודש במאמינים

ראשית, שכינת הרוח במאמין היא ערובה לברכות רבות נוספות שיינתנו לו. העובדה שרוח הקודש משתכנת באדם ברגע שהוא מאמין היא עירבון או דמי קדימה לברכות נוספות (השנייה לקורינתים א 21-22; ה 5; אפסים א 14).

שנית, המאמין הופך להיות "היכל של אלוהים". המאמינים הם היכל של אלוהים בשלושה מובנים. ראשית, בהיותם חלק מהקהילה הכלל עולמית שרוח הקודש שוכנת בה (אפסים ב 21-22). שנית, בהיותם חלק מקהילה מקומית שרוח הקודש שוכנת בה. שאול, בדברו אל כל הקהילה שבקורינתוס, אמר בלשון רבים: "האם אינכם יודעים כי היכל אלהים אתם וכי רוח אלהים שוכנת בקרבכם?" (הראשונה לקורינתים ג 16-17). שלישית, רוח הקודש שוכנת בכל מאמין והופכת אותו להיכל של אלוהים. באיגרתו הראשונה לקורינתים ו 19-20 שאול פונה אל המאמינים ואומר: "האם אינכם יודעים כי גופכם (כלומר, הגוף של כל אחד מכם) הוא היכל של רוח הקדוש?"

3. תפקיד רוח הקודש בטבילה ברוח

תפקיד שלישי שרוח הקודש ממלאת בהקשר לישועה הוא הטבילה. לגבי נושא זה יש בימינו בלבול רב, ויכוחים וטעויות. הכתובים עצמם די ברורים בנוגע לסוגיה זו, אבל מאחר שאנשים לעתים קרובות מפרשים את הכתובים על פי החוויות האישיות שלהם במקום לפי מה שכתוב, הוביל הדבר להרבה טעויות בהבנה.

א. סיבות לבלבול בנוגע לטבילה ברוח

(1) תפקידה הייחודי של הקהילה בעידן זה

הסיבה הראשונה היא שרבים אינם מבינים את הייחוד של הקהילה בעידן הזה. הטבילה ברוח אינה מובנת נכון מפני שאנשים אינם מבינים שזהו פועל ייחודי של רוח הקודש לתקופה הזו בלבד ולקהילה בלבד. רוח הקודש לא מילאה אף פעם תפקיד זה בתנ"ך. היא הפיחה חיים בכל המאמינים ושכנה בכמה מהם, אבל היא אף פעם לא הטבילה מישהו בתנ"ך. מאחר שרבים לא הבינו שהטבילה ברוח ייחודית לתקופה זו, הדבר הוביל למסקנות שגויות.

(2) הדגשת יתר של הטבילה במים

סיבה שנייה לבלבול השורר כיום בקשר לטבילה ברוח היא ההדגשה היתרה של הטבילה במים שגרמה לכך שפסוקים שמדברים על הטבילה ברוח (כמו רומים ו' 1-4) יוחסו באופן שגוי לטבילה במים. הדגשת היתר הזו הובילה להבנה שגויה של הטבילה ברוח.

(3) קשירת מתנת הלשונות לטבילה ברוח

סיבה שלישית לבלבול היא שהטבילה ברוח נקשרה למתנת הדיבור בלשונות. כפי שנראה בהמשך, נעשית הבחנה בין דיבור בלשונות ובין טבילה ברוח הקודש. נוצר בלבול מפני ששתי פעולות אלה של רוח הקודש נקשרו יחדיו באופן בלתי ראוי על ידי מי שמלמדים שכאשר אדם נטבל על ידי רוח הקודש הוא מדבר בלשונות, ושם אדם אינו מדבר בלשונות הרי שהוא לא נטבל ברוח הקודש.

(4) תרגומים שונים לאנגלית

סיבה רביעית לבלבול היא שאותה מילה יוונית תורגמה לאנגלית בצורות שונות. לדוגמה, במעשי השליחים א' 5 בתרגום המלך ג'יימס (King James Version) מופיע באנגלית "תיטבלו ברוח הקודש" (baptized with the Holy Ghost) אבל בראשונה לקורינתים יב' 13 כתוב "על ידי רוח אחת נטבלנו כולנו" (For by one Spirit are we all baptized).

ניתן לשער, מקריאת תרגום זה לאנגלית, שקיים הבדל בין להיטבל ברוח הקודש לבין להיטבל על ידי רוח הקודש. כמה קבוצות הסתמכו על התרגום לאנגלית ולימדו שכל המאמינים נטבלים על ידי הרוח אך רק חלק מהם – אלה שמדברים בלשונות – נטבלים ברוח, או להיפך. הבעיה עם התיאולוגיה הזו היא שבטקסט היווני מה שתורגם ל"ב" (with) ו"על ידי" (by) היא תמיד אותה המילה; לפיכך אין תוקף להבחנה שכזו. אבל בגלל התרגומים השונים באנגלית לאותה מילה ביוונית, אנשים לא הבינו נכון מהי הטבילה ברוח הקודש.

(5) הקשר בין טבילה ברוח להתמלאות ברוח

סיבה נוספת לבלבול היא שאנשים תכופות אינם מבינים את הקשר בין מעשה הטבילה של רוח הקודש למעשה ההתמלאות. קיים הבדל בין להתמלא ברוח ולבין להיטבל ברוח הקודש. הטבילה ברוח היא פעולת רוח הקודש בהקשר לישועה. ההתמלאות ברוח היא פעולת רוח הקודש בקשר לגדילה רוחנית. בהמשך שיעור זה נעמיק עוד יותר בנוגע להתמלאות ברוח. מאחר שאנשים בלבדו בין טבילה ברוח להתמלאות ברוח, הוביל הדבר להבנה שגויה.

ב. פסוקים על הטבילה ברוח

הטבילה ברוח מוזכרת רק בברית החדשה שכן היא לא הייתה קיימת בתנ"ך. בארבע הבשורות היא מוזכרת תמיד כמשהו שיקרה בעתיד (מתי ג' 11; מרקוס א' 8; לוקס ג' 16; יוחנן א' 33). בבשורות, הטבילה ברוח מוזכרת רק בפי יוחנן המטביל שניבא שכאשר יבוא המשיח הוא יטביל ברוח הקודש. יוחנן המטביל הבדיל בין מה שהוא עשה – הטביל במים – ובין מה שהמשיח יעשה – יטביל ברוח הקודש. אך אין בבשורות תיעוד של טבילה ברוח.

במעשי השליחים א' 5 מוזכרת שוב הטבילה ברוח, אך עדיין כעניין שיקרה בעתיד. בבשורות, הטבילה ברוח נחזתה על ידי יוחנן המטביל; במעשי השליחים א' 5 חזה אותה ישוע אך היא עדיין לא התרחשה.

במעשי השליחים יא' 16 הטבילה ברוח מוזכרת שוב בפי כיפא. זהו ציטוט של מעשי השליחים א' 5, שיחד עם פסוק 15 אומר שהטבילה ברוח (צליחת הרוח על המאמינים) החלה במעשי השליחים פרק ב'. אמנם פרק ב' אינו מזכיר טבילה ברוח, אך יא' 15-16 קובע שזה היה הזמן שבו החלה הטבילה ברוח ("כִּאֲשֶׁר הִתְחַלְתִּי לְדַבֵּר צִלְחָה עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ כְּמוֹ שְׁצִלְחָה עֲלֵינוּ בְּתַחֲלָה, וְנִזְכַּרְתִּי בְּדַבְּרֵי שְׁאֵמַר הָאָדוֹן, 'יוֹחֲנָן הַטְּבִיל אֶתְכֶם בְּמֵיִם, אֲךָ אֶתֶם תִּטְבְּלוּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ'").

ברומים ו 3-5 הטבילה ברוח מצביעה על הזדהות המאמין עם מותו ותקומתו של המשיח.
לפי הראשונה לקורנתים יב 13, כל המאמינים הוטבלו ברוח הקודש לגוף אחד – כולם, לא רק חלקם.
גלטים ג 27 קובע שכל המאמינים נטבלו "למשיח".

אפסים ד 4-6 מדבר על טבילה אחת, כשהכוונה היא לטבילה ברוח מפני שהיא קשורה לדברים אחרים בפסוקים שהם בבירור בתחום הרוחני ולא הפיזי, מכאן שלא ייתכן שמדובר על טבילה במים.

בקולוסים ב 12 הטבילה ברוח מחברת שוב את המאמינים לקבורת ותחיית המשיח.

הטקסטים שבהם נזכרת הטבילה ברוח הם אלה שחייבים להיות הבסיס שממנו שואבים את מה שמלמדים על הטבילה ברוח. יש להיזהר שלא לבלבל בין פועל זה של רוח הקודש ובין פעליה האחרים. כשלומדים פסוקים אלה יש לשים לב שגם אם קיים בתרגומים שוני ומגוון במילות היחס, הטבילה היא תמיד "על ידי" רוח הקודש. המאמינים נטבלים על ידי הרוח. המאמינים מוטבלים על ידי הרוח לתוך גוף המשיח.

ג. מיהו הגורם לטבילה ברוח

יש גורם ראשי ויש גורם עקיף לטבילה ברוח. הראשי הוא רוח הקודש. זו הכוונה בראשונה לקורנתים יב 13: **"בְּרוּחַ אַחַת הַטְּבָלוּנוּ כְּלָנוּ לְגוֹף אֶחָד..."** הגורם הראשי לטבילה ברוח הקודש הוא רוח הקודש עצמה, שהרי המאמין מוטבל באמצעות רוח הקודש. הגורם העקיף הוא המשיח, שכן הוא שולח את רוח הקודש לחולל את הטבילה ברוח (מתי ג 11; מרקוס א 8; לוקס ג 16; יוחנן א 33). המשיח הוא הגורם הסופי והעקיף, ורוח הקודש היא הגורם המתווך והראשי במעשה הטבילה ברוח.

ד. תחילת הטבילה ברוח

אמת חשובה נוספת בנוגע לטבילה ברוח היא שזהו תפקיד חשוב של רוח הקודש הנוגע לקהילה ונועד ל"עידן (או, משטר) החסד" (Dispensation of Grace). זהו פועל נבדל וייחודי שכן רוח הקודש לא עשתה זאת בימי התנ"ך וגם לא בבשורות, אלא רק כאשר הקהילה נולדה כמסופר במעשי השליחים ב. זה נעשה ברור כשמשווים ארבעה קטעי טקסט מהכתובים.

הראשון הוא קולוסים א 18, שמלמד שהקהילה היא גוף המשיח: **"הוא הָרָאשׁ שֶׁל הַגּוֹף, כְּלוֹמֵר, שֶׁל הַקְּהִלָּה. הוא הָרָאשִׁית, בְּכֹר מִבֵּין הַמֵּתִים, לְמַעַן יְהִי רֵאשׁוֹן בְּכָל"**.

השני הוא הראשונה לקורנתים יב 13, שמלמד ש"נכנסים" לתוך הגוף באמצעות הטבילה ברוח: **"הָרִי בְּרוּחַ אַחַת הַטְּבָלוּנוּ כְּלָנוּ לְגוֹף אֶחָד, יְהוּדִים כְּיֻנָּיִם, עֲבָדִים כְּבְנֵי חוֹרֵן, וְכָלנוּ הַשְּׂקִינוּ רֹחַ אַחַת"**. הקהילה היא גוף המשיח, וה"כניסה" או ההשתייכות אליה נעשית רק באמצעות הטבילה ברוח.

השלישי הוא מעשי השליחים א 5, שמלמד שהטבילה ברוח הייתה אז עדיין עניין לעתיד לבוא: **"כִּי יוֹחֲנוּ הַטְּבָלִים בְּמֵיִם, אָבֵל אַתֶּם תִּטְבְּלוּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּעוֹד יָמִים לֹא רַבִּים"**.

הקטע הרביעי, שמצטט את מעשי השליחים א 5 ומלמד שהטבילה ברוח התחילה להתרחש בחג השבועות שעליו מדובר במעשי השליחים ב, הוא מעשי השליחים יא 15-17: **"כַּאֲשֶׁר הִתְחַלְתִּי לְדַבֵּר צְלָחָה עֲלֵיכֶם רֹחַ הַקֹּדֶשׁ כְּמוֹ שֶׁצְּלָחָה עֲלֵינוּ בְּתַחֲלָה, וְנִזְכַּרְתִּי בְּדַבַּר שֶׁאָמַר הָאָדוֹן, 'יוֹחֲנוּ הַטְּבָלִים אֶתְכֶם בְּמֵיִם, אַךְ אַתֶּם תִּטְבְּלוּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ'. וּבָכֵן, אִם אֱלֹהִים נָתַן לָהֶם אֶת אוֹתָהּ הַמִּתְנָה כְּמוֹ שֶׁנָּתַן לָנוּ, הַמֵּאֲמִינִים בְּאָדוֹן יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ, מִי אֲנִי שְׂאוּכַל לְעַצֵּר בְּעַד אֱלֹהִים?"**

הקהילה היא גוף המשיח. כניסה או הצטרפות לתוך גוף זה אפשרית רק באמצעות טבילה ברוח. במעשי השליחים א הטבילה ברוח הייתה עדיין עניין שיקרה בעתיד. לפי מעשי השליחים יא, הטבילה ברוח החלה בחג השבועות (מעשי השליחים ב). ללא ספק, אז גם התחילה הקהילה את קיומה. זוהי פעילות מאוד ייחודית של רוח הקודש לתקופה זאת. התפקיד הזה של רוח הקודש בא לידי ביטוי רק ביחס לקהילה.

כאשר הקהילה תושלם ותילקח לשמים, רוח הקודש לא תמלא עוד את פועל הטבילה ברוח. היא לא הטבילה איש בתנ"ך או בבשורות אלא היא מטבילה רק בתקופת קיומה של הקהילה. כאשר הקהילה תילקח, רוח הקודש לא תמלא יותר את תפקיד הטבילה ברוח בזמן הצרה הגדולה או במלכות אלף השנים. הטבילה ברוח החלה רק במעשי השליחים ב.

ה. האוניברסליות של הטבילה ברוח

כל המאמינים בכל רחבי העולם נטבלים ברוח הקודש. הנטבלים ברוח אינם רק חלק מסוים מהמאמינים אלא, מאז מעשי השליחים ב, כל מאמין נטבל ברוח הקודש. אמת זו מובהרת בראשונה לקורנתים יב 13: "הַרְי בְּרוּחַ אַחַת הַטְּבִילְנוּ פְּלִנוּ לְגוֹף אֶחָד, יְהוּדִים פְּיָנִים, עֲבָדִים כְּבָנֵי חוֹרִין, וְכָלֵנוּ הַשְּׂקִינוּ רוּחַ אַחַת". פסוק זה מלמד בבירור שכל מאמין, ללא יוצא מהכלל, מוטבל ברוח. פסוק זה כלול בפרק שדן במתנות הרוח. יש לשים לב לכך שבעוד שאול אומר בפסוק 13 שכל מאמין מוטבל ברוח הקודש, בפסוקים 29-31 הוא גם מצביע על כך שלא הכול מדברים בלשונות. לכן אין לראות את הטבילה ברוח ואת הדיבור בלשונות כאילו יש ביניהם קשר של סיבה ותוצאה. לא כל המאמינים מדברים בלשונות אבל כל המאמינים נטבלים ברוח. כפי שהוסבר לעיל, לא יהיה זה נכון להבדיל בין טבילה על ידי רוח הקודש לטבילה ברוח הקודש כי בטקסט ביוונית, שהיא השפה המקורית שבה נכתבה הברית החדשה, אין הבדל שכזה.

יתרה מכך, אפסים ד 5 ("אֲדוֹן אֶחָד, אֲמוֹנָה אַחַת, טְבִילָה אַחַת") מלמד בבירור שקיים רק סוג אחד של טבילה ברוח. כשם שיש רק אלוהים אחד, כך גם יש רק טבילה אחת (ברוח), ולא שתיים או יותר. בדומה לכך אין לנסות להבדיל בין סוגים שונים של לשונות, למשל כאילו דיבור בלשונות ניתן רק למאמינים מסוימים ואילו מתנת הלשונות כשפת תפילה ניתנת לכל המאמינים. כתבי הקודש פשוט אינם מלמדים על הבחנה שכזו.

ו. מתי מתרחשת הטבילה ברוח?

הטבילה ברוח מתרחשת ברגע שבו האדם מאמין בישוע המשיח, בעת הישועה. הברית החדשה מדגישה בבירור שכל מאמין, ברגע שהוא מאמין, הופך להיות חלק מגוף המשיח (אפסים ב 11-22). פסוק 13 מהראשונה אל הקורנתים יב קובע שכל מאמין הופך להיות חלק מגוף המשיח מפני שהוא או היא נטבלו ברוח הקודש.

אם רק חלק מהמאמינים היו נטבלים בעת ישועתם וחלק לא, משמעות הדבר הייתה שכיום חלק מהמאמינים שייכים לגוף המשיח וחלקם נמצאים מחוצה לו. אבל הברית החדשה מבהירה שזה לא נכון. כל מאמין כיום, ללא יוצא מהכלל, הוא חלק מגוף המשיח. הדרך היחידה להיכלל בגוף המשיח היא באמצעות הטבילה ברוח. מאחר שכל מאמין הוא חלק מגוף המשיח מהרגע שבו הוא האמין בישוע, הרי שהטבילה ברוח מתרחשת ברגע שבו האדם מאמין, בעת ישועתו.

ז. התדירות של הטבילה ברוח

כמה פעמים או באיזו תכיפות מתרחשת הטבילה ברוח?

מצד אחד היא מתרחשת רק פעם אחת אבל מצד שני היא חוזרת ונשנית. היא קורית פעם אחת בלבד בחיי המאמין כי ברגע שבו האדם מאמין, הוא נטבל לגוף המשיח באמצעות רוח הקודש. כל מאמין נטבל ברוח רק פעם אחת, אך יחד עם זאת, בכל פעם שאדם אחר נושע, הטבילה ברוח מתרחשת שוב.

ח. התוצאות של הטבילה ברוח

יש שלוש תוצאות לטבילה ברוח. ראשית, היא מאחדת את כל המאמינים בכך שהיא הופכת אותם לאיברים בגוף המשיח. לא כתוב על שום מתנת רוח מסוימת שהיא התוצאה של הטבילה ברוח. אלא, התוצאה של הטבילה ברוח היא אחדות המאמינים בגוף אחד; היא הופכת את כל המאמינים לאיברי גוף המשיח (הראשונה לקורנתים יב 13).

התוצאה השנייה היא שהטבילה ברוח מאחדת את המאמינים עם המשיח בשותפות בצליבת הטבע החוטא של האדם, בשותפות בקבורתו ובשותפות בתחייתו (רומים ו 3-4; גלטים ג 27; קולוסים ב 12).

פועל יוצא נוסף מהטבילה ברוח הוא ארבע מערכות יחסים חדשות: ראשית, הזדהות חדשה כי המאמינים שותפים לצליבה, לקבורה ולתקומה של המשיח. שנית, עמדה חדשה, כי המאמינים הם חלק מגוף המשיח. שלישית, אחדות

חדשה עם אלוהים ועם מאמינים אחרים שכן המשיח הוא הראש והמאמינים הם הגוף. ורביעית, השתייכות חדשה שכן המאמינים חדלים להיות "באדם" והם כעת "במשיח".

ט. עיכוב הטבילה ברוח בספר מעשי השליחים

חלק מהדברים שנאמרו לעיל מעוררים בעיה לאור ספר מעשי השליחים. יש מקומות בספר מעשי השליחים שבהם נראה שהטבילה ברוח מתעכבת וזה עומד לכאורה בסתירה לדוקטרינה של האיגרות לפיה כל מאמין

נטבל ברוח ברגע שבו הוא מאמין. לכן יש צורך לבדוק עניין זה בספר מעשי השליחים. העיכוב הזה חל לא רק לגבי הטבילה ברוח אלא גם לגבי השתכנות הרוח בתוך המאמין. אמנם התרחשה לידה חדשה, אבל השתכנות הרוח והטבילה ברוח התעכבו בארבעה מקרים: במעשי השליחים בפרקים ב, ח, י, יט.

כדי להבין מדוע היה עיכוב יש צורך להבין מה הייתה הסוגיה בכל מקרה: היה צורך לאמת דבר מה למישהו. כשנבחן ארבעה קטעים אלה בספר מעשי השליחים שבהם ביאת הרוח התעכבה, נשאל את שש השאלות הבאות לגבי כל אחד מהם: (1) מי קיבל אותה? (2) מי הם היו? (3) מה היו הנסיבות? (4) איזה אמצעי שימש לכך? (5) מה הייתה המטרה? (6) מה היו התוצאות?

(1) מעשי השליחים ב

מי קיבל אותה? – שנים עשר השליחים. מי שקיבלו את הרוח במקרה זה לא היו כל מאה ועשרים התלמידים אלא רק שנים עשר השליחים, כי כשמדובר במעשי השליחים ב 1 על "כולם" הכוונה לשנים עשר השליחים הנזכרים לפני כן (א 26). יתרה מכך, פסוק 7 מתאר אותם כגליליים ופסוק 14 מזכיר רק את כיפא עם האחד עשר. מי קיבל את רוח הקודש במעשי השליחים ב? התשובה היא שנים עשר השליחים.

מי הם היו? – הם היו שליחים (שם, א 26), שכיפא היה הבולט שבהם (ב 14) ומי שנתן את הדרשה המצוטטת בפרק ב. במתי טז 17-19 ניתנו לכיפא "**מפתחות מלכות השמים**" והסמכות "לפתוח את הדלת" הייתה בידיו.

מה היו הנסיבות? – לפי מעשי השליחים א 4 הם חיכו והתפללו "**לקיום הבטחת האב**". מה שהתרחש בפרק ב 1-4 היה המענה לתפילה זו (ב 33).

איזה אמצעי שימש לקבלת רוח הקודש? – התשובה היא: רוח הקודש באה ישירות. הייתה התמלאות ראשונית ברוח הקודש (ב 4); הם נטבלו ברוח הקודש (יא 15-17); הם הוטבלו לתוך גוף המשיח (הראשונה לקוריתים יב 13); וניתנה להם מתנה רוחנית. המתנה במקרה הזה הייתה מתנת הדיבור בלשונות. רוח הקודש נחה עליהם ישירות ללא תיווך כלשהו.

מה הייתה המטרה? – אימות, מתן אישור. עבור השליחים היה זה אימות לכך שהבטחת האב התקיימה כעת. ביאת רוח הקודש עם מתנת הלשונות נתנה תוקף לתפקיד שהם נקראו למלא ולמסר שלהם; הם אכן השליחים שהם טענו שהנם. לקהל היהודים זה אימת את המסר שהכריזו השליחים.

מה היו התוצאות? – ראשית, יהודים מהגולה היו מסוגלים לשמוע את הבשורה בלשונותיהם (מעשי השליחים ב 8-11). שנית, רוח הקודש גרמה להם להתעצב ולחזור בתשובה (שם, 37). שלישי, כשלושת אלפים מהם האמינו בישוע ונטבלו (41).

במעשי השליחים ב רוח הקודש למעשה לא "התעכבה" מפני שרק בנקודה זו היא התחילה להטביל אנשים ברוח. האירועים נתנו אישור למסר שהיה בפי השליחים לעם היהודי. בנקודה זו נכנסו היהודים לראשונה לתוך גוף המשיח. כיפא, שניתנו לו המפתחות, פתח את הדלת ליהודים במעשי השליחים ב, ומאז הדלת נותרה פתוחה ליהודים.

(2) מעשי השליחים ח

מי קיבל אותה? – מאמינים בשומרון (ח 14).

מי הם היו? – שומרונים (ח 14-17). עוינות שררה בין השומרונים ליהודים וליהדות והם פיתחו מערכת דתית יריבה ליהדות. הייתה להם תורת משה יריבה משלהם שהושמטה ממנה כל התייחסות לירושלים. היה להם גם בית מקדש משלהם על הר גריזים שהתחרה עם בית המקדש שבירושלים. המדיניות של השומרונים הייתה יצירת מערכת מתחרה לזו של היהודים.

מה היו הנסיבות? – פיליפוס, אחד השמשים ממעשי השליחים ו, נשלח לשומרון כדי להכריז את הבשורה. שומרונים רבים הכירו בישוע המשיח. הדבר עורר שאלות אצל המאמינים היהודים בירושלים שחשבו על היריבות הזו ותהו: "האם שומרונים באמת יכול להיוושע? האם שומרונים באמת יכולים להגיע להכרה מושיעה בישוע המשיח?" קהילת ירושלים שלחה את כיפא ואת יוחנן לבדוק ולאשר את הדיווחים על כך ששומרונים נושעים. בעוד שהשומרונים האלה אכן נהיו למאמינים אמתיים וחוו לידה חדשה, הם לא חוו את שכינת הרוח בתוכם או טבילה ברוח.

איזה אמצעי שימש לקבלת רוח הקודש? – השומרונים האמינו ולכן נולדו מחדש על ידי רוח הקודש, אבל מסיבה כלשהי רוח הקודש לא השתכנה בהם מיד וגם לא הטבילה אותם מיד לתוך גוף המשיח. האמצעי שבאמצעותו הם קיבלו סוף סוף את רוח הקודש היה בסמיכת ידיהם של כיפא ויוחנן (ח 17). במילים אחרות, היה צורך בנוכחותו של כיפא.

כיפא קיבל את מפתחות מלכות שמים לכן הוא היה אחראי לפתיחת דלתות הקהילה לפני כל אחת משלוש קבוצות האנשים בברית החדשה: היהודים, השומרונים והגויים. במעשי השליחים ב פתח כיפא את דלת הקהילה לפני היהודים; מאותו יום ואילך היא נשארה פתוחה לפני העם היהודי. מאז, בכל פעם שיהודי נושע הוא מוטבל מיד על ידי רוח הקודש לתוך גוף המשיח.

פה, במעשי השליחים ח, כיפא סמך ידיים על המאמינים השומרונים והם קיבלו את רוח הקודש. האמצעי ששימש כדי שהשומרונים יקבלו את רוח הקודש היה סמיכת הידיים של כיפא. בנקודה זו "נכנסו" השומרונים לגוף המשיח. כיפא פתח את הדלת עבורם ומאותו יום ואילך הדלת נותרה פתוחה עבור השומרונים. מאז, בכל פעם ששומרוני האמין הוא הוטבל מיד על ידי רוח הקודש לתוך גוף המשיח.

מה הייתה המטרה? – מתן אישור. לשליחים ולמאמינים היהודים בירושלים, אישר הדבר שהשומרונים אכן יכולים להיוושע. למאמינים השומרונים זה אישר את סמכותם של השליחים היהודים שבאו אליהם מירושלים, שעד כה הייתה מבחינתם עיר יריבה.

מה היו התוצאות? – ראשית, השומרונים קיבלו את רוח הקודש ונטבלו לתוך גוף המשיח (ח 17). לא נאמר שהם דיברו בלשונות, אם כי אולי זה אכן קרה. שנית, הם לא הקימו קהילה שומרנית יריבה שתתחרה עם קהילת ירושלים, על פי הנהג השומרוני. הם לא עשו זאת מפני שהם קיבלו את רוח הקודש באמצעות סמיכת ידיו של כיפא, השליח היהודי שבא אליהם מירושלים.

(3) מעשי השליחים י

מי קיבל אותה? – קורנליוס ובני ביתו וידידיו (י 24, 44).

מי הם היו? – הם היו גויים (י 1). בתקופת הברית החדשה היו קיימות שלוש קבוצות של אנשים: יהודים, שומרונים וגויים. עד כה, את הקבלה לקהילה פתח כיפא רק לפני היהודים והשומרונים, אך עדיין לא לגויים.

מה היו הנסיבות? – הרקע היה הטפת הבשורה לגויים האלה על ידי כיפא (שם, 44, 46). נוכחותו הייתה נחוצה מפני שניתנו לו מפתחות מלכות שמים. במעשי השליחים ט שאול נושע כדי להיות בהמשך שליח לגויים (פסוק 15). אף ששאול היה השליח לגויים, המפתחות למלכות שמים לא היו בידיו; לכן כיפא היה זה שסיפר לראשונה את הבשורה לגויים כדי לפתוח את הדלת לגויים. ואז, במעשי השליחים יג, החל שאול למלא את שליחותו – להפיץ את הבשורה לגויים. במעשי השליחים י כיפא היה זה שהכריז את הבשורה לגויים אלה.

איזה אמצעי שימש לקבלת רוח הקודש? – רוח הקודש נחה עליהם ישירות, כפי שעשתה עם היהודים. אצל השומרונים, הטבילה התרחשה באמצעות סמיכת ידיים של כיפא. על הגויים לא היה צורך לסמוך ידיים כי לא הייתה סכנה שהם יקימו קהילה יריבה לזו של ירושלים, כפי שהיה במקרה של השומרונים. לכן רוח הקודש צלחה על הגויים באופן ישיר.

מה הייתה המטרה? – המטרה הייתה אימות, אישור. למאמינים הגויים, החוויה הזו אישרה את מהימנות המסר שבפי כיפא. למאמינים היהודים, היא אישרה שגם הגויים יכולים להיוושע. כתוב שהיהודים שצפו בהתרחשות זו (י 45-46) השתוממו על שהמאמינים הגויים האלה קיבלו את רוח הקודש ואת מתנת הדיבור בלשונות, וזה אישר להם שהגויים האלה אכן נושעו. במעשי השליחים יא 1-2, 15-18, כיפא השתמש באירוע הזה כהוכחה כאשר הוא התגונן מפני הביקורת שנמתחה עליו על כך שנכנס לביתו של גוי. במעשי השליחים טו 7-14, אירוע זה של ישועת גויים וטבילתם ברוח שימש כהוכחה בוועידת ירושלים כדי להראות שגויים אכן יכולים להיוושע.

מה היו התוצאות? – ראשית, זה פתח לפני הגויים את פתח הכניסה לקהילה כהכנה לשליחותו של שאול. כיפא היה צריך להיות זה שפותח את הדלת; ומאז ואילך הדלת נותרה פתוחה עבור הגויים. מאז, בכל פעם שגוי נושע, הוא נטבל לתוך גוף המשיח. התוצאה השנייה היא שהגויים המאמינים הוכרו כמשיחיים לכל דבר (י 45-46; יא 18).

(4) מעשי השליחים יט

מי קיבל אותה? – יהודים מהגולה שהיו תלמידיו של יוחנן המטביל (יט 1-3) ושהתגוררו באפסוס.

מי הם היו? – תלמידים של יוחנן המטביל שלא שמעו עדיין שהמשיח כבר הגיע וששמו ישוע. היו אלה יהודים שהיו לתלמידיו של יוחנן המטביל, הוטבלו על ידי יוחנן בתחילת תקופת פעילותו ואז חזרו מארץ ישראל לאפסוס. לאחר שעזבו, זיהה יוחנן שישוע הוא המשיח והכריז זאת לאחר שהם עזבו. לפיכך הם לא שמעו על ישוע ולא האמינו בו. הם היו חלק מעדה יהודית נבדלת בתוך העולם היהודי. מצד אחד לא היו שייכים עוד ליהדות הפרושית, אך מצד שני הם לא האמינו עדיין בישוע אלא רק היו תלמידיו של יוחנן המטביל. הם היו באותו שלב שבו היה אפולוס לפני שעקילס ופריסקילה הסבירו לו שישוע הוא המשיח שעליו דיבר יוחנן (יח 24-28).

מה היו הנסיבות? – כאשר פגש שאול את היהודים האלה הוא הכיר בהם כבמאמינים מסוג מסוים, אבל היה ברור שתוכן אמונתם היה מוגבל. לא הייתה להם אמונה ממשית במשיחיותו של ישוע. שאלתו של שאול מעידה שהוא ציפה שהם קיבלו את רוח הקודש כאשר הם האמינו. שאול שאל: "הֲאֵם קִבַּלְתֶּם אֶת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ כְּאִשֶּׁר הֶאֱמַנְתֶּם?". בתרגום המלך ג'יימס לאנגלית הנוסח כאן הוא "מאז שהאמנתם", אך זהו תרגום שגוי; הוא אמור להיות "כאשר", כפי שמופיע בכל יתר התרגומים. שאול שיער שהם קיבלו את רוח הקודש כאשר הם האמינו במשיח. הבעיה הייתה שבעוד שהם האמינו בדברי יוחנן על בואו הקרב של המשיח, הם לא האמינו עדיין בישוע. לכן לא נטבלו עדיין על ידי רוח הקודש.

איזה אמצעי שימש לקבלת רוח הקודש? – ראשית, היה עליהם להיטבל שוב במים מפני שטבילת המאמין שונה מטבילת יוחנן. צעד זה הראה שהם אכן מאמינים שישוע הוא המשיח שעליו התנבא יוחנן. שנית, היה צורך ששאל השליח יסמוך עליהם את ידיו. זה משמעותי מפני שבשונה מהשליחים האחרים, שאול לא היה קודם לכן תלמידו של יוחנן. אם כן אלו היו שני האמצעים ששימשו לקבלת רוח הקודש במקרה זה: טבילת המאמין בניגוד לטבילת יוחנן, וסמיכת ידיים של שאול השליח ולא של שליח כמו כיפא, שקודם לכן היה תלמיד של יוחנן המטביל.

מה הייתה המטרה? – המטרה הייתה מתן אישור, אימות. נשקפה סכנה ממשית שתלמידים אלה של יוחנן המטביל יקימו קהילה מתחרה. חוויית הטבילה ברוח שהם חוו אישרה שכעת טבילת המאמין היא הזיהוי ההולם ולא עוד טבילת יוחנן. מעתה ואילך, נוסחת הטבילה הנכונה הייתה בשם האב, הבן ורוח הקודש. היא אישרה את העובדה שנחוצה רק אמונה בישוע, ולא אמונה ביוחנן ובישוע גם יחד, שכן הם קיבלו את הרוח באמצעות סמיכת ידיים של שאול שלא נטבל בעבר בידי יוחנן. היא נתנה אישור למסר של שאול.

מה היו התוצאות? – שתלמידיו של יוחנן הפכו להיות תלמידיו של ישוע המשיח, והם לא הקימו קהילה מתחרה.

(5) ספר מעשי השליחים כשלב מעבר

בחנו את ארבעת הפרקים מספר מעשי השליחים שבהם נראה היה שחל עיכוב בצליחת רוח הקודש, ופירטנו את הסיבות לכל עיכוב. ספר מעשי השליחים הוא ספר מעבר; הוא מסמן מעבר בין עידן / משטר (הדיספנסציה) של התורה לזה של החסד שכולל שינוי שחל בתפקידה של רוח הקודש. ספר מעשי השליחים גם מדגיש את סמכותם של כיפא ושאול כשליחים.

מתנת הדיבור בלשונות ניתנה לפחות בשלושה מהמקרים האלה: במעשי השליחים ב, י, יט, וכנראה גם בפרק ח, אם כי זה לא נזכר בו באופן ספציפי. ראינו גם שהעיכוב במתן מתנת הדיבור בלשונות התרחש רק עם קבוצות נבחרות של אנשים ושמנתה זו לא ניתנה לכולם. מתנת הלשונות בספר מעשי השליחים ניתנה כ"פתיח" לכל קבוצה: ליהודים, לגויים, לשומרונים ולתלמידי יוחנן המטביל.

אין בספר מעשי השליחים תיעוד לכך שמתנת הדיבור בלשונות ניתנה שוב לאנשים אחרים מאותה קבוצה. לדוגמה, בפרק ב מתנת הלשונות הייתה ליהודים, ואין תיעוד של יהודים שמקבלים את מתנת הלשונות מאוחר יותר. השומרונים במעשי השליחים ח כנראה קיבלו אותה, ואין דיווח על שומרונים אחרים שמקבלים אותה מאוחר יותר. בפרק י הגויים הם אלה שמקבלים את מתנת הלשונות, אבל אין דיווח על גויים אחרים שמקבלים אותה מאוחר יותר. בפרק יט קיבלו תלמידי יוחנן המטביל את מתנת הלשונות, ואין דיווח על תלמידים אחרים של יוחנן שמקבלים אותה מאוחר יותר.

הנורמה בברית החדשה היא שכל אחד נטבל ברוח ברגע שהוא מאמין. העיכובים בספר מעשי השליחים קרו מפני שכל קבוצה הייתה צריכה להתקבל בנפרד. ברגע שקבוצה הוכנסה לגוף המשיח, הדלת נותרה פתוחה לפניה. מאז ואילך הנורמה הזו בתוקף לכל האנשים המשתייכים לכל אחת מהקבוצות הללו, וכך זה עד היום.

למעשה, במעשי השליחים יט, שאול ציפה כבר לכך שאנשים יקבלו את הרוח כאשר הם יאמינו. המטרה הראשית של מתנת הלשונות בספר מעשי השליחים הייתה מתן אימות ותוקף.

(6) הסכנה שבגיבוש דוקטרינה על סמך דיווחים היסטוריים

דבר נוסף שחשוב מאוד להדגיש הוא שאין לפתח דוקטרינה על סמך דיווחים היסטוריים אלא יש לעשות זאת על סמך אמירות ברורות, חיוביות ומנחות שכלולות בכתובים. הסכנה הטמונה בהפקת תיאולוגיה מתוך סיפורים היסטוריים היא שעלולים לחשוב שמאחר שמהו קרה בדרך מסוימת בנקודת זמן מסוימת, הוא חייב לקרות תמיד באותה דרך.

לכן, מאחר שלפי ספר מעשי השליחים היו מקרים מסוימים שבהם כשאדם נטבל ברוח הוא דיבר בלשונות, היו מי שלימדו שרק מי שמדבר בלשונות נטבל ברוח. הם מלמדים שהדרך היחידה לדעת אם אדם נטבל ברוח היא דיבור בלשונות. זוהי דוגמה להפקת דוקטרינה מתוך סיפור היסטורי.

אבל האיגרת הראשונה לקורינתים יב מציגה את הטענה הדוקטרינאלית החיובית והמנחה. שאול קובע בביור שלא הכול מדברים בלשונות, אבל הכול מוטבלים על ידי הרוח. חשוב מאוד להבין: אסור להפיק דוקטרינה מסיפורים היסטוריים. אפשר להשתמש בסיפורים היסטוריים כהמחשה לדוקטרינה, אבל אין להשתמש בהם כדי לגבש דוקטרינה. הדוקטרינה צריכה להיות מופקת מאמירות ברורות וחיוביות בכתובים.

דוגמה לטעות שבגיבוש דוקטרינה מתוך סיפורים היסטוריים: ספר שמות מספר כיצד הוציא משה את בני ישראל ממצרים. כאשר הם הגיעו לים סוף הוא נחצה לפניהם והם חצו אותו בחרבה. זהו התיאור ההיסטורי.

האם יהיה נכון לגבש דוקטרינה וללמד לפיה שבכל פעם שיהודים מגיעים לים סוף הוא תמיד ייחצה לשניים לפניהם? האם זה יקרה בכל פעם? לא, שכן היה זה מאורע חד-פעמי. יהודים הגיעו לים סוף פעמים רבות מאז, אבל הוא אף פעם לא נחצה לפניהם שוב. היה זה פשוט מאורע היסטורי, ואי אפשר להפיק ממנו דוקטרינה. אבל, מה שניתן לעשות זה להשתמש בו כדוגמה או המחשה לדוקטרינה. לדוגמה, חציית ים סוף היא דוגמה שממחישה את הדוקטרינה מהכתובים המלמדת שאלוהים הוא שומר ישראל, ושהוא יציל ויגאל את ישראל. חציית ים סוף היא דוגמה לאחת מהדרכים שבהן שמר אלוהים על עם ישראל והציל אותו. דוקטרינה נוספת מהכתובים היא שאלוהים הוא כל יכול ושבכוחו לחולל גדולות ונפלאות. חציית ים סוף מדגימה את הדוקטרינה על כוחו הבלתי מוגבל של אלוהים.

הנקודה היא שדוקטרינה חייבת להיות מופקת מקביעות ברורות בכתובים. סיפורים היסטוריים יכולים לשמש רק כהמחשה לדוקטרינה. מסוכן מאוד להפיק דוקטרינות מתוך אירועים היסטוריים.

הדבר נכון גם לגבי האירועים ההיסטוריים שבספר מעשי השליחים. מאחר שאנשים ניסו להפיק מהם דוקטרינה, הם מלמדים פעמים רבות דברים שסותרים את מה שנאמר בביור בכתבי הקודש; כמו לדוגמה, המסקנה השגויה שרק חלק מהמאמינים נטבלים ברוח או שטבילה ברוח תמיד תוביל לדיבור בלשונות. אם בוחנים את החלקים הדוקטרינאליים של הכתובים, רואים שהם סותרים את המסקנות האלה. לדוגמה, בראשונה לקורינתים יב 13 נאמר שכל מאמין, ללא יוצא מהכלל, נטבל ברוח. פסוקים 28-30 גם קובעים שלא הכול מדברים בלשונות. ברור, אם כן, שתורה שגובשה על סמך הסיפור ההיסטורי בספר מעשי השליחים – שטוענת שהטבילה ברוח תמיד תוביל לדיבור בלשונות ושרק מאמינים מסוימים נטבלו ברוח – היא שגויה.

שוב, ספר מעשי השליחים הוא ספר היסטורי שיש להשתמש בו כדי להמחיש את הדוקטרינה ולא כדי לגבש דוקטרינה. שהרי אפילו במהלך התקופה המתוארת בספר מעשי השליחים, רוח הקודש לא צלחה על מאמינים באופן עקבי. בפרק ב היא צלחה ישירות. בפרק ח היא צלחה בעקבות סמיכת ידיו של שמעון כיפא. בפרק י היא צלחה עליהם ישירות לפני שהם נטבלו במים. בפרק יט היא באה עליהם רק אחרי טבילה במים ובסמיכת ידיו של שאול.

מתי טז 19 הוא האסמכתא לדוקטרינה המלמדת שכיפא קיבל את מפתחות מלכות שמים והיה אחראי לפתיחת דלתות הקהילה לפני שלוש הקבוצות שהיו קיימות באנושות דאז: היהודים, הגויים והשומרונים. ספר מעשי השליחים מספק המחשה לכך: במעשי השליחים ב, כיפא פתח את הדלת לפני היהודים; בפרק ח – לפני השומרונים; בפרק י – לפני הגויים. לכן היה על כיפא להיות נוכח כשכל אחת משלוש הקבוצות הוכנסו לראשונה לגוף המשיח. שלושת המקרים הללו ממחישים את התורה הדוקטרינאלית שמופקת ממתי טז 19.

י. הטבילה ברוח: סיכום

לסיכום מה שמלמדות האיגרות על הטבילה ברוח הקודש: כל אדם – ללא יוצא מהכלל – נטבל על ידי הרוח ברגע שהוא מאמין. התוצאה של הטבילה ברוח איננה מתנת רוח מסוימת אלא השתייכות לגוף המשיח, הקהילה. כל המאמינים הם איברים בגוף המשיח, לפיכך כל המאמינים נטבלו על ידי רוח הקודש. זוהי הנורמה בכל "תקופת הקהילה".

4. רוח הקודש חותמת את המאמין

התפקיד הרביעי שממלאת רוח הקודש בהקשר לישועה הוא חתימת המאמינים ברוח. כל מאמין נחתם ברוח הקודש.

א. פסוקים שמזכירים את החתימה ברוח

קיימים שלושה קטעים בכתובים שמלמדים על חתימת המאמין על ידי רוח הקודש.

"...והוא אשר גם חתם אותנו בְּחוֹתְמוֹ וְשֵׁם בְּלִבְנוֹ אֶת הָעֵרְבוֹן שֶׁל הָרוּחַ" (השנייה לקורינתים א 22). בפסוק זה רוח הקודש עצמה היא החותם. חותם זה הוא העירבון, מעין תשלום מקדמה, לישועה הסופית של המאמין, שתתקיים במלוואה בעתיד.

הקטע השני הוא אפסים א 13-14: "וּבוֹ נְחַלְתְּכֶם גַּם אֲתֶם; שִׁכְן בְּשִׁמְעֶכֶם אֶת דְּבַר הָאֱמֶת, אֶת בְּשׂוֹרֵת יְשׁוּעַתְכֶם, וּבְהֶאֱמִינְכֶם בוֹ, נְחַתְּמֶתֶם גַּם אֲתֶם בְּרוּחַ הַהֲבָטָה, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, אֲשֶׁר הֵיא עֵרְבוֹן לְנַחֲלָתְנוּ עַד לְפִדְיַת הַקָּנָן, לְתִהְיֶה כְבוֹדוֹ".

כאן רוח הקודש היא הגורם המבצע וגם החותם. המאמינים נחתמים "בְּרוּחַ הַהֲבָטָה, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ" כאשר הם מאמינים בו, כלומר בזמן הישועה. האדם נחתם ברוח בזמן הישועה. יסוד החתימה הוא אמונה.

הקטע השלישי הוא אפסים ד 30: "וְאַל תַּעֲצִיבוּ אֶת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר נְחַתְּמֶתֶם בְּהוֹ לְיוֹם הַגְּאֻלָּה" בפסוק זה רוח הקודש היא הגורם המבצע את החתימה. היא ערבה לפדות הסופית. מאחר שהמאמינים נחתמו ברוח, אל להם להעציב את רוח הקודש.

ב. ההשלכות של החתימה ברוח

שלושת הקטעים שצוטטו לעיל מצביעים על חמש השלכות שהן פועל יוצא של התפקיד שבו משרתת רוח הקודש כחותם.

ראשית, רוח הקודש היא גם הגורם שמבצע את החתימה והיא גם החותם עצמו.

שנית, רוח הקודש היא המהות או התוכן של החותם עצמו, ואלוהים הוא הישות החיצונית שפועלת וחותמת. אלוהים האב הוא הגורם העיקרי לחתימה, ורוח הקודש היא הגורם המתווך בחתימה.

שלישית, כל המאמינים באופן אוניברסאלי נחתמים ברוח הקודש. התנאי היחיד לכך הוא אמונה. מאחר שכל מאמין האמין, כמובן, בישוע המשיח, כל מאמין נחתם על ידי רוח הקודש. רק מאמינים יכולים להעציב את רוח הקודש, והחתימה בחותם הרוח היא הבסיס למניעת העצבת הרוח.

רביעית, הזמן שבו מתרחשת החתימה ברוח הוא בעת הישועה: "וּבְהֶאֱמִינְכֶם בוֹ, נְחַתְּמֶתֶם גַּם אֲתֶם בְּרוּחַ הַהֲבָטָה, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ" (אפסים א 13). הסיבה לחתימה היא פשוט שמיעה ואמונה. מהרגע שבו אדם מאמין, הוא חתום על ידי רוח הקודש.

חמישית, כשמישהו נחתם ברוח הקודש, המשמעות היא ביטחון נצחי. הטבילה ברוח מציבה את המאמין בתוך גוף המשיח. החתימה ברוח מקבעת או חותמת את המאמין לתוך גוף המשיח כך שלא יוכל לנשור ממנו לעולם. הרעיון המרכזי של החתימה ברוח הוא ביטחון נצחי.

ג. החותם בתנ"ך

מושג החותם מקבל משמעויות נוספות כשבוחנים את הרקע בתנ"ך.

ראשית, החותם בתנ"ך היה אות לסמכות (מלכים א 7-9; אסתר ג 9-12; ח 7-10). מאחר שהמאמינים נחתמו ברוח, יש להם סמכות מאלוהים כנגד העולם וכנגד השטן.

שנית, החותם בתנ"ך היא אות לעסקה מוגמרת (ירמיה לב 10-15). בעבור המאמין, ישועה היא פועל מוגמר. משהאמין, כל ברכותיה של הישועה ניתנו למאמין, כך שחותם רוח הקודש הוא הסימן לעסקה שנחתמה. שלישית, החותם היה סימן לביטחון (דניאל ו 18). זו הנקודה העיקרית של החתימה ברוח בברית החדשה: זהו אות לביטחון הנצחי של המאמין.

ד. משמעות החתימה ברוח

ראשית, החתימה ברוח מציינת את ודאות שייכותו של המאמין לאלוהים. אלוהים הוא כעת בעליו של המאמין, והחותם הוא הסימן לבעלות של אלוהים. שנית, היא מציינת שהבטחת הישועה ודאית. רק אלוהים יכול לשבור את החותם הזה, והוא הבטיח לא לשבור אותו; לכן ישועת המאמין בטוחה. שלישית, היא מציינת את ודאות כוונתו של אלוהים לשמור על המאמין עד יום הגאולה. הגאולה העתידית היא גאולת גוף המאמין בעת התחייה. החותם מבטיח שאם המאמין ימות, הוא יקום לתחייה ביום הגאולה. רביעית, היא מצביעה על כך שלמאמין ניתנה סמכותו של המשיח עם הזכות להשתמש בה. למאמין יש סמכות על טבעו החוטא, על השטן ועל העולם. חמישית, החותם מציינ שהעסקה שנעשתה למען ישועת המאמין הושלמה, אף שההנאה המלאה ממנה תגיע מאוחר יותר.

5. משיחת רוח הקודש

התפקיד החמישי של רוח הקודש בהקשר לישועה הוא המשיחה. שלושה קטעים מדברים על כך בברית החדשה.

א. פסוקים על המשיחה ברוח

האיגרת השנייה לקורינתים א 21-22: "וְאֵלֹהִים הוּא הַמְּכַוֵּן אוֹתָנוּ עִמָּכֶם בְּמִשְׁיחַ. הוּא מְשַׁח אוֹתָנוּ, וְהוּא אֲשֶׁר גַּם חָתַם אוֹתָנוּ בְּחֹתְמוֹ וְשֵׁם בְּלִבָּנוּ אֶת הָרוּחַ".

בפסוקים אלה נאמר שרוח הקודש חתמה את המאמין וגם משחה אותו. מי שמושח הוא אלוהים, והוא עושה זאת באמצעות רוח הקודש. כמו החתימה, גם המשיחה קשורה לכך שהמאמין "עומד במשיח". אלוהים מושח את המאמין באמצעות רוח הקודש.

איגרת יוחנן הראשונה ב 20: "וְאַתֶּם יֵשׁ לָכֶם הַמְּשִׁיחָה מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ, וְכָלְכֶם יוֹדְעִים" (תרגום דליטש: "וְאַתֶּם לָכֶם הַמְּשִׁחָה מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ וְיֹדְעֵתֶם הַכֹּל").

בפסוק זה, המשיחה היא מאת "הקדוש". התוצאה היא "וידעתם הכול". בהקשר זה, "הכול" מתייחס לכל הדברים הקשורים לישועה.

איגרת יוחנן הראשונה ב 27: "וְהַמְּשִׁיחָה שְׁאֵתֶם קִבְּלֵתֶם מֵאֵתוֹ נִשְׁאָרְתָּ בְּקִרְבְּכֶם וְאִינְכֶם צְרִיכִים לְמִשְׁהוֹ שְׁיִלְמַד אֶתְכֶם, אֲלָא כְּמוֹ שְׁמִשְׁחָתוֹ מְלַמֶּדְתָּ אֶתְכֶם עַל-אֹדוֹת הַכֹּל - וְהִיא אֶמֶת וְאִינְנָה כָּזָב - לְפִי מָה שְׁלַמְדָּה אֶתְכֶם עִמְדוֹ בּוֹ". בפסוק זה, המשיחה מתקבלת "מאתו", מזה ששוכן בקרב המאמין; כלומר, האדון. כתוצאה מכך למאמין אין צורך שמישהו ילמד אותו. בהקשר זה, מדובר על האמת של הבשורה. איש אינו צריך ללמד את המאמין את אמת הבשורה. המאמין כבר קיבל את אמת הבשורה ונולד מחדש על ידי רוח הקודש. כעת, עם "המשיחה" שהמאמין קיבל ברוח הקודש, קיבלה אמת הבשורה אישור לנצח. המשיחה מלמדת את המאמין את האמת "על אודות הכול".

משתמשים לעתים בפסוק זה כדי לטעון שהמאמין אינו זקוק למורים בשר ודם, שכן רוח הקודש היא המורה היחידה של המאמין. אבל טענות כאלה סותרות פסוקים אחרים בכתובים. אחת ממתנות רוח הקודש, למשל, היא מתנת ההוראה; אלוהים נתן לקהילה מורים מוכשרים כדי שהקדושים יוכלו ללמוד. בהקשר של הקטע הזה, מה שהמאמין איזו זקוק שילמדו אותו זה את האמת של הבשורה. אמתות אלה כבר קיבלו אישור בגלל אמונתו של המאמין.

ב. מה ניתן ללמוד על המשיחה ברוח מפסוקים אלה

ראשית, אלוהים הוא שמושח. שנית, זה חד-פעמי; המאמין נמשח אחת ולתמיד ברגע שבו הוא מאמין. שלישית, לאחר שנמשח, המשיחה ברוח ממשיכה להתקיים בו.

ג. חשיבות המשיחה ברוח

ראשית, זהו הבסיס להכרה בכך שהבשורה היא אמת. שנית, זהו הבסיס ללמידת עוד אמת רוחנית. שלישית, זהו הבסיס לשירות במסגרת התפקידים השונים.

לכל אורך הכתובים מסופר שאנשים נמשחו לתפקיד מסוים. לרוב, לאנשים יש תפקיד מסוים שהם נקראים לבצע עבור האדון, ומהותו של תפקיד מיוחד זה תלויה במתנות הרוחניות שאלוהים נתן לאותו מאמין.

6. סיכום

אלו הם חמשת התפקידים שרוח הקודש ממלאת בקשר לישועה. ראשית, התחדשות הלידה החדשה שבאמצעותה האדם נולד מחדש והמשיח נכנס אל תוך חייו. שנית, השתכנות רוח הקודש במאמין. שלישית, הטבילה ברוח, שבאמצעותה מוכנס המאמין לתוך גוף המשיח. רביעית, חתימה, באמצעותה מובטח שהמאמין לא ינשור מגוף המשיח. חמישית, המשיחה, באמצעותה אמת הבשורה מקבלת אישור והמאמין פתוח כעת ללמוד עוד אמת רוחנית. אלה הם חמשת הדברים שמתרחשים ברגע שהאדם מאמין בישוע; הם מידיים, וקורים בו-זמנית.

ב. התפקידים שרוח הקודש ממלאת בהקשר לגדילה רוחנית

קטגוריה עיקרית שנייה בתפקוד רוח הקודש הוא בהקשר לגדילה רוחנית. בתחום זה היא ממלאת שבעה תפקידים.

1. התמלאות ברוח

התפקיד הראשון והחשוב ביותר של רוח הקודש בהקשר לגדילה רוחנית הוא ההתמלאות ברוח.

א. המילים ביוונית

נעשה שימוש בשלוש מילים ביוונית, וכולן תורגמו באנגלית ל-to fill או to be filled (למלא או להתמלא).

הצורה הראשונה היא פועל שלוקס משתמש בו שמונה פעמים בבשורה שכתב ובספר מעשי השליחים. בבשורת לוקס המילה מופיעה כשמדובר על יוחנן המטביל, על אליהו ועל זכריה (לוקס א 15, 41, 67). **"וַיִּמְלֵא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מֵרַחֵם אֱמוּ / אֶלְיָשָׁבַע נְתַמְלָאָה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ / אַז נְתַמְלֵא זְכַרְיָה אָבִיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ"**. בספר מעשי השליחים היא משמשת בקשר לשנים עשר השליחים שהיו בחדר העלייה, לכיפא, לשליחים ולשאל (מעשי השליחים ב 4; ד 8, 31; ט 17; יג 9).

הצורה היוונית השנייה היא תואר שנעשה בו שימוש ארבע פעמים, גם כן רק על ידי לוקס. בבשורת לוקס ד 1 היא מתארת את המשיח, המלא ברוח (**"בְּהֵיוֹתוֹ מְלֵא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שָׁב יֵשׁוּעַ מִן הַיַּרְדֵּן"**). בספר מעשי השליחים היא משמשת כשמדובר על שבעת השמשים **"בְּחָרוּ מִבְּיַנְיָם שִׁבְעָה אַנְשִׁים בְּעַלְיָ שֵׁם טוֹב, מְלֵאֵי רוּחַ וְחֻכְמָה"** (מעשי השליחים ו 3); על סטפנוס שהיה **"מְלֵא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ"** (ז 55); ועל בר נבא ש**"הָיָה אִישׁ טוֹב, מְלֵא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאַמּוֹנָה"** (יא 24).

הצורה היוונית השלישית גם היא פועל, ונעשה בה שימוש פעמיים: על ידי לוקס במעשי השליחים יג 52, שם היא משמשת כשמדובר על התלמידים (**"וְאַוְלָם הַתְּלָמִידִים מְלֵאוּ שְׂמֵחָה וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ"**). בפעם השנייה היא מופיעה בדברי שאול באפסים ה 18, שם ניתנת ההוראה **"הִמְלֵאוּ בְּרוּחַ"**.

אלו הם כל הפסוקים שבהם מדובר על התמלאות ברוח הקודש. לוקס הוא זה שמשתמש במונח הזה בכל המקרים למעט אחד – שאול משתמש בו באפסים ה 18. לוקס היה ידיד קרוב של שאול ויצא אתו למסעות ארוכים. את הדוקטרינה על ההתמלאות ברוח ניתן להפיק על סמך פסוקים אלה מבשורת לוקס, ספר מעשי השליחים והאיגרת אל האפסים.

ב. משמעות ההתמלאות ברוח

באפסים ה' 18 נאמר: "אֵל תִּשְׁתַּכְּרוּ מִיָּיִן, שֶׁכֵּן זֶה מְבִיא לַיָּדַי פְּרִיצוֹת, אֲלֵא הַמְּלֵאוּ בְּרוּחַ". להיות מלא בין משמעו "להיות נשלט על ידי יין". "להיות מלא ברוח" משמעו "להיות נשלט על ידי הרוח". משמעות הדבר היא שלרוח הקודש יש חזקה על התחום בחיי המאמין, שאותו היא מילאה. כאשר המאמין נכנע לרוח הקודש ששוכנת בקרבו, היא ממלאת אותו. מלכתחילה, רוח הקודש משתכנת במאמין ברגע שבו הוא מאמין, שכן זה התפקיד שהיא ממלאת בהקשר לישועה. אבל כאשר מאמין מכניע חלק כלשהו של חייו לשליטת רוח הקודש השוכנת בו, אז הוא מתמלא ברוח בתחום זה של חייו, ותחום זה נשלט כעת בידי הרוח.

ג. טבעה של ההתמלאות ברוח

ניתן לציין שלושה דברים על טבעה של ההתמלאות ברוח שמבוססים על אפסים ה' 18.

"אֵל תִּשְׁתַּכְּרוּ מִיָּיִן, שֶׁכֵּן זֶה מְבִיא לַיָּדַי פְּרִיצוֹת, אֲלֵא הַמְּלֵאוּ בְּרוּחַ".

(1) זו מצווה

המאמין המשיחי אינו מצווה בשום מקום להיות מי שנולד מחדש, שרוח הקודש משתכנת בו, שנטבל, שנחתם או שנמשח בידי הרוח הקודש. דברים אלה קורים אוטומטית ברגע שבו האדם מאמין. אבל המאמינים מצווים: "הַמְּלֵאוּ בְּרוּחַ".

(2) ההתמלאות ברוח חוזרת ונשנית

כל התפקידים שרוח הקודש ממלאת בהקשר לישועה אינם כאלה שניתן לחזור עליהם; מדובר בפעולות חד-פעמיות, אחת ולתמיד, שמתרחשות ברגע שהאדם מאמין במשיח. אבל פעלי הרוח שקשורים לגדילה רוחנית הם כאלו שניתן לחזור עליהם, כמו במקרה של ההתמלאות ברוח. הזמן הדקדוקי שמשמש באפסים ה' 18 הוא הווה מתמשך שמשמעותו "להמשיך להתמלא" ברוח הקודש. זמן דקדוקי זה ביוונית מדגיש פעולה מתמשכת וחוזרת על עצמה.

ההתמלאות ברוח חוזרת ונשנית, אבל אין משמעות הדבר בהכרח שהמאמין איבד את ההתמלאות ברוח שקיבל לפני כן, אם כי לעתים זו עשויה להיות המשמעות. המשמעות גם עשויה להיות שתחום חדש בחיי האדם הוצב בכפוף לשליטת הרוח. לדוגמה, השליחים נמלאו ברוח לפחות שלוש פעמים (מעשי השליחים ב' 4; ד' 8, 31). סטפנוס נמלא ברוח לפחות פעמיים (ו' 3-6; ז' 55). שאול נמלא לפחות פעמיים בהזדמנויות שונות (ט' 17; יג' 9). בר נבא התמלא ברוח (יא' 24). בכל המקרים האלה, ההתמלאות הקודמת שלהם ברוח לא אבדה. בכל אחד מהמקרים האלה היה צורך להציב תחום חדש בכפוף לשליטת רוח הקודש, כך שבכל אחד מהתחומים האלה, הם נמלאו ברוח.

(3) ההתמלאות ברוח היא סבילה (פאסיבית)

הדבר השלישי שניתן לציין בנוגע לטבעה של ההתמלאות ברוח מבוסס על הצורה הסבילה של הפועל באפסים ה' 18, שמשמעותה היא שמישהו אחר מבצע את המילוי ברוח. המאמין אינו ממלא את עצמו אלא הוא נמלא ברוח. כל מה שהוא עושה זה להכניע את עצמו כך שההתמלאות ברוח יכולה להתרחש; רוח הקודש היא זו שמוציאה לפועל את ההתמלאות עצמה.

(4) התנאים להתמלאות ברוח

קיימים ארבעה תנאים שהמאמין חייב למלא כדי שיתמלא ברוח הקודש.

(1) חיים שמוקדשים לאלוהים

התנאי הראשון הוא חיים שנמסרו לאלוהים (רומים יב' 1-2). מאחר שחיים מלאים ברוח הם חיים שנשלטים בידי הרוח, מובן מאליו שחיי המאמין חייבים להיות מוקדשים לאלוהים ומסורים לשירותו. אם המאמין אינו מקדיש את גופו כקרבת חי לאלוהים, הוא לא יהיה מלא ברוח שכן במקרה כזה המאמין הוא השולט ולא רוח הקודש.

רומים יב' 1 מעודד את המאמינים "שֶׁתִּמְסְרוּ אֶת גּוֹפְכֶם קָרְבָּן חַי, קְדוֹשׁ וְרָצוּי לְאֱלֹהִים" כצעד ראשוני של התמסרות. הפועל למסור מופיע בזמן דקדוקי (aorist) שמדגיש שחייבת להיות מסירה חד-פעמית בנקודת זמן מסוימת של הגוף. הפסוק הבא ("וְאֵל תִּדְמוּ לְעוֹלָם הַזֶּה, כִּי אִם הַשְּׁתַּנּוּ עַל-יְדֵי הַתְּחַדְּשׁוֹת הַדַּעַת") מלמד שלאחר מכן על המאמין לחיות באופן מתמשך חיים שונים ובבדלים, כשהוא מאפשר לעצמו להשתנות ללא הרף (הפועל "להשתנות" מופיע ביוונית בזמן הווה), ולא להידמות לעולם. צעד זה של התמסרות ברומים יב' 1 הוא משהו

שהאדם עושה לאחר שהוא הופך להיות מאמין. אם אדם קיבל אישית את ישוע כמושיעו ומשיחו אבל בשום שלב בחייו לא מסר את גופו, אחת ולתמיד, כקרבת חי לשימוש של אלוהים, אזי אין הוא מלא ברוח בנקודה זו, שכן גופו אינו נתון לשלטון רוח הקודש. המאמין צריך לעשות צעד ראשוני זה של צייתנות (פסוק 1), ומנקודה זו ואילך להתיר לאלוהים לפעול בחייו באופן מתמשך (פסוק 2).

(2) חיים שאין בהם כניעה לחטא

התנאי השני להתמלאות ברוח הקודש הוא חיים שאין בהם כניעה לחטא. באפסים ד 30 נאמר: "וְאַל תַּעֲצִיבוּ אֶת רִיחַ הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר נְחַתְמְתֶם בָּהּ לְיוֹם הַגָּאֻלָּה". העצבת רוח הקודש היא חטא שרק מאמינים יכולים לבצע. כאשר מאמין מבצע חטא בגופו, הוא חוטא כנגד שכינת רוח הקודש שחתמה אותו "ליום הגאולה" ולכן רוח הקודש מתעצבת. אם המאמין מעציב את הרוח, הוא אינו נמלא על ידי הרוח. כאשר המאמין חי חיים שאין בהם כניעה לחטא הוא אינו מעציב את רוח הקודש. זה הופך להיות תנאי להתמלאות ברוח.

(3) תלות בטבע החדש

בגלטים ה 16 נאמר: "אֹמֵר אֲנִי לָכֶם; הַתְּהַלְכוּ בְּדֶרֶךְ הָרוּחַ וְלֹא תִמְלְאוּ אֶת תְּאֻוֹת הַבָּשָׂר".

סביר להניח ש"הרוח" בפסוק זה היא רוח האדם שזה עתה נולד מחדש ולא רוח הקודש, והוא מדגיש שהמאמין צריך לחיות חיים שתלויים בטבעו החדש. הטבע החדש הוא שכפוף לשלטון רוח הקודש.

(4) צייתנות

אם המאמין אינו מציית למצוות תורת המשיח מובן מאליו שהוא אינו נמלא ברוח הקודש. ישוע אמר: "אִם אַתֶּם אוֹהֲבִים אוֹתִי, הֲרֵי יִשְׁתַּמְרוּ אֶת מִצְוֹתַי" (יוחנן יד 15). המאמין מראה את אהבתו לאלוהים בצייתנותו. אם המאמין חי בצייתנות למצוות של תורת המשיח, הוא גם חי חיים מלאים ברוח.

ד. התוצאות של ההתמלאות ברוח

ניתן למנות עשר תוצאות שנובעות מחיים מלאים ברוח. הראשונה היא הידמות למשיח (גלטים ה 22-23). אם המאמין מרשה לעצמו להיות כפוף לשלטון רוח הקודש ולהתמלא ברוח, הוא ידמה יותר ויותר לבן האלוהים, המשיח.

התוצאה השנייה היא השתחוויה והלל. אפסים ה 19-20 מזכירים זאת מיד לאחר המצווה להיות מלא ברוח בפסוק הקודם. ראה גם פיליפים ג 3.

התוצאה השלישית היא הכנעה, שנזכרת באפסים ה 21 באותו הקשר של פסוק 18 באותו פרק, שם נאמר למאמין להיות מלא ברוח. גישה שמתאפיינת בנמיכות רוח זה כלפי זה וכלפי סמכות במסגרת הבית, הקהילה או כלפי הממשלה – היא תוצאה של ההתמלאות ברוח הקודש.

התוצאה הרביעית היא שירות האדון (יוחנן ז 37-39; האיגרת השנייה לקורינתים ג 6). מאמין מלא ברוח הקודש יחיה חיי שירות לאדון. זהו פועל יוצא טבעי נוסף של ההתמלאות ברוח שכן, אם המאמין כפוף לשלטון הרוח, הוא ירצה לשרת את אלוהים.

התוצאה החמישית היא חירות (רומים ח 2). מאמין שחי חיים מלאים ברוח משוחרר "מִחֶקֶת הַחַטָּא וְהַמָּוֶת" וחי במקום זאת חיים חדשים.

התוצאה השישית היא כוח, התחזקות רוחנית (אפסים ג 16). חיים מלאים ברוח מובילים לחיזוק חינוכיותו הרוחנית של המאמין.

התוצאה השביעית היא כוח ויכולות שניתנים למאמין משמים (מעשי השליחים א 8; רומים טו 13, 19; האיגרת הראשונה לתסלוניקים א 5). המאמין יקבל כוחות מרוח הקודש אם הוא מלא ברוח הקודש.

התוצאה השמינית היא מתן עדות (מעשי השליחים ד 8-12; יא 23-24). ההתמלאות ברוח תדרבן את המאמין להעיד על אמונתו. לא כל המאמינים יהפכו להיות מבשרים דגולים. אבל אם המאמין פשוט יחיה את החיים המלאים ברוח ויניח לרוח הקודש לכוון אותו, הוא באופן טבעי יתחיל לשאת עדות לפני אחרים על ישוע המשיח ומי שהוא טוען להיות.

התוצאה התשיעית היא קרבה והתחברות לאלוהים ולמאמינים אחרים (פיליפים ב 1-4). כאשר המאמין אינו מלא ברוח הוא אינו נהנה מהתחברות עם קדושים אחרים. כאשר הוא מלא ברוח הוא מחפש לו התחברות זו, הוא צמא לה. הרצון הזה להיות יחד עם אחרים ואחיות לאמונה הוא תוצאה של ההתמלאות ברוח הקודש.

התוצאה העשירית היא התקדשות הולכת וגוברת. המאמין מתקדש או מובדל ככלי מיוחד לאלוהים והופך להיות יותר ויותר דומה למשיח וקדוש כבר בחיים האלו עלי אדמות.

ה. התמלאות ברוח: סיכום

קיימת התמלאות ברוח ראשונית שמתרחשת ברגע שבו האדם מאמין במשיח; רוח הקודש מקבלת שליטה על אותו חלק במאמין שנוגע לאמונתו ולישועתו. ככל שהמאמין גדל ומתפתח רוחנית, אלוהים מראה לו תחומים אחרים בחייו שצריכים להתמלא או להישלט על ידי הרוח. בכל פעם שהמאמין מכניע תחום חדש בחייו לשלטון הרוח, הוא מתמלא שוב ברוח. לכן יכול המאמין להתמלא ברוח הקודש פעמים רבות במהלך הגדילה הרוחנית שלו.

2. רוח הקודש מלמדת את המאמינים

התפקיד השני שיש לרוח הקודש בהקשר לגדילה רוחנית הוא ללמד את המאמינים את האמת הרוחנית.

א. פסוקים מרכזיים: יוחנן טז 12-15

"עוד רבות יש לי להגיד לכם, אלא שאינכם יכולים לשאת זאת עכשיו. אבל הוא, אשר הוא רוח האמת, כשיבוא ידריך אתכם אל כל האמת, כי לא ידבר מעצמו, אלא את אשר הוא שומע ידבר ואת הבאות יודיע לכם. הוא יכבדני כי משלי יקח יודיע לכם. כל אשר לאבי שיה לי, על כן אמרתי כי משלי יקח יודיע לכם."

רוח הקודש מלמדת את המאמין את האמת כחלק מגדילתו הרוחנית. התוכן שהרוח מלמדת את המאמין הוא האמת מהכתובים וגם נבואות. ככל שהמאמין מבין טוב יותר את האמת המקראית הכללית, כך הוא יבין טוב יותר גם נבואות ספציפיות. כתוצאה מכך שרוח הקודש מלמדת את המאמין, המשיח זוכה לכבוד. ככל שהמאמין לומד עוד על האמת הרוחנית, כך גם חייו ומעשיו תואמים יותר את מה שהוא לומד, וישוע המשיח זוכה ליותר כבוד.

ב. השיטות

רוח הקודש משתמשת בשלוש שיטות כדי ללמד את המאמין.

השיטה הראשונה היא הארה (הבנה) מרוח הקודש (הראשונה לקורינתים ב 9-16; אפסים א 17-21). רוח הקודש היא זו ששופכת אור על נפשו של המאמין כדי לעזור לו להבין את האמת הרוחנית.

השיטה השנייה – רוח הקודש משתמשת באנשים שקיבלו את מתנת ההוראה (הראשונה לקורינתים יב 29; אפסים ד 11). אחת ממתנות הרוח היא מתנת ההוראה. רוח הקודש מעניקה מתנה זו לאנשים מסוימים והם אחראים להסביר למאמינים אחרים את מה שדבר אלוהים מלמד.

השיטה השלישית מבוססת על המשיחה של רוח הקודש, עליה דובר לעיל (איגרת יוחנן הראשונה ב 27). מה שהמאמין לומד דרך ההבנה שהרוח מעניקה לו ובאמצעות אנשים שיש להם את מתנת ההוראה מקבל אישור על ידי רוח הקודש. אישור זה איננו סתם תחושה כלשהי, אלא שבאמצעות דבר אלוהים הכתוב נוכחים המאמינים לדעת שהעניין שאותו מלמדים תואם את כתבי הקודש.

3. רוח הקודש מדריכה את המאמינים

התפקיד השלישי של רוח הקודש בהקשר לגדילה רוחנית הוא הדרכת המאמין. מדובר על כך בשני קטעים בכתובים.

לפי רומים ח 14, הדרכת הרוח היא ההוכחה לכך שהמאמין הוא בן לאלוהים: "כל אשר רוח אלהים מדריכה אותם, בנים הם לאלהים". כל המאמינים מודרכים על ידי רוח אלוהים מפני שכל המאמינים הם בנים לאלוהים. ככל שהמאמין מתבגר כבן לאלוהים, כך תהיה ניכרת יותר הדרכת רוח הקודש בחייו.

הפסוק השני הוא גלטים ה 18: "אבל אם הרוח מנהיגה אתכם, אזי אינכם כפופים לתורה". כאשר המאמין מונהג (מודרך) על ידי הרוח, הוא אינו כפוף עוד לתורת משה. המאמין אינו פונה לתורת משה לשם הדרכה, אלא לרוח הקודש. הרוח מדריכה את המאמין בהתאמה לדבר אלוהים הכתוב.

בספר מעשי השליחים קיימות כמה דוגמאות להדרכה הזו שניתנת לקדושים על ידי רוח הקודש. למשל: פיליפוס (מעשי השליחים ח 29); שמעון פטרוס (י 19-20; יא 12); בר נבא ושאול (יג 2, 4); שאול (טז 6-7; כ 22-23); קני קהילת אפסוס (כ 28).

4. רוח הקודש עוזרת למאמין לדעת בוודאות שהוא נושע

בעזרת רוח הקודש יודע המאמין בביטחון שהוא באמת ובתמים נושע ושהוא בן לאלוהים. מדובר על העזרה הזו של רוח הקודש בשלושה פסוקים.

רומים ח 16: "הרוח עֲצָמָה מְעִידָה יַחַד עִם רוּחֵנוּ שֶׁבָּנִים לְאֱלֹהִים אָנוּ". לפי פסוק זה, הביטחון ממלא את המאמין כאשר רוח הקודש מעידה יחד עם רוח האדם שזה עתה נולד מחדש, עם רוחו שקיבלה חיים, שהוא אכן בן לאלוהים.

איגרת יוחנן הראשונה ג 24: "הַשּׁוֹמֵר אֶת מִצְוֹת אֱלֹהִים שׁוֹכֵן בְּאֱלֹהִים וְאֱלֹהִים בּוֹ. וְבָזְזָת נִדְעָ שֶׁהוּא שׁוֹכֵן בְּנוֹ: בְּרוּחַ אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ". לפי פסוק זה המאמין יודע שאלוהים שוכן בו כעת בגלל הרוח שניתנה לו. באמצעות שכירת רוח הקודש באדם מהרגע שבו הוא מאמין במשיח, רוח הקודש מעידה שאלוהים שוכן במאמין.

שם, ד 13: "בְּזָזָת יוֹדְעִים אָנוּ שְׁעוֹמְדִים אָנוּ בּוֹ וְהוּא בְּנוֹ, כִּי נָתַן לָנוּ מְרוּחוֹ". המאמין יודע שאלוהים עומד בו ושהוא עומד באלוהים, כי אלוהים נתן מרוחו למאמין.

5. תפילה והפגעה

התפקיד החמישי שממלאת רוח הקודש בהקשר לגדילה רוחנית הוא תפילה והפגעה. מדובר על כך בשלושה קטעים מרכזיים בכתובים.

רומים ח 26-27: "וְכֵן גַּם הָרוּחַ עוֹזֶרֶת לָנוּ בְּחַלְשׁוֹתֵינוּ, כִּי אֵין אָנוּ יוֹדְעִים לְהִתְפַּלֵּל כְּרָאוּי. וְאוּלַם הָרוּחַ עֲצָמָה מְפָגִיעָה בְּעֵדְנוּ בְּאַנְחוֹת עֲמֻקּוֹת מְמַלִּים. וְהַבּוֹחֵן לְכָבוֹת יוֹדֵעַ אֶת מַחְשְׁבוֹת הָרוּחַ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְפָגִיעָה בְּעַד הַקְּדוּשִׁים בְּהִתְאַם לְרַצוֹן אֱלֹהִים". לפי פסוקים אלה, רוח הקודש מתפללת בעד המאמין. הסיבה לכך שעליה להתפלל בעד המאמין היא חולשת המאמין בחיי התפילה שלו. בהיותו אדם מוגבל, המאמין אינו יודע תמיד מה הם צרכיו האמתיים. המאמין מתפלל על דברים שהוא חושב שהוא זקוק להם, אבל אינו יודע תמיד מה הם בדיוק צרכיו האמתיים; לעומת זאת, רוח הקודש תמיד יודעת זאת. בגלל חולשתו של המאמין בתחום התפילה, ובייחוד בכל הנוגע לידיעה בעד מה להתפלל, רוח הקודש מתפללת בעד המאמין.

השיטה שרוח הקודש משתמשת בה מרומזת במילה "עוזרת" (תרגום דליטש: "וְכֵן גַּם הָרוּחַ תִּמְךָ אֲתָנוּ בְּחַלְשׁוֹתֵינוּ"). משמעותה המילולית של המילה המופיעה כאן ביוונית היא ש"רוח הקודש מושיטה יד ועובדת בשיתוף פעולה עם המאמין". רוח הקודש למעשה מושיטה למאמין יד ועוזרת לו בחיי התפילה שלו.

יתרה מכך, רוח הקודש מתפללת "בְּאַנְחוֹת עֲמֻקּוֹת מְמַלִּים" (לפי תרגום דליטש: "בְּאַנְחוֹת עֲמֻקּוֹת מְדַבְּרִי"). לפעמים משתמשים בפסוק זה באופן שגוי כדי ללמד שהאנחות הללו הן דיבור בלשונות. אבל הפסוק קובע בבירור שאנחות אלה אינן יכולות להיות מבוטאות במילים! עזרה זו של רוח הקודש איננה מיועדת רק לאלה שמדברים בלשונות; זו עזרה שניתנת לכל המאמינים. שאול, בהקשר של רומים ח 26-27, מדבר על דברים שהם נכונים לגבי כל המאמינים.

אפסים ו 18: "בְּכָל תְּפִלָּה וְתַחֲנֻנָה הִתְפַּלְלוּ תְּמִיד בְּרוּחַ. שִׁקְדוּ בְּתַפְלִיתְכֶם וְהִתְמַיְדוּ בְּתַחֲנֻנָה בְּעַד כָּל הַקְּדוּשִׁים". (תרגום דליטש: "וְהִתְמַיְדוּ בְּכָל־עֵת בְּתַפְלָה וְתַחֲנֻנִים בְּרוּחַ וְשִׁקְדוּ וְהִתְאַמְצוּ לְהַעֲתִיר יַחַד בְּעַד כָּל הַקְּדוּשִׁים").

פסוק זה מדבר על תפילה ברוח שבה שוקדים בתפילה בעד הקדושים ומתמידים בתחינה בעדם.

הפסוק השלישי הוא יהודה 20: "וְאַתֶּם, אֱהוּבֵי, הִבְנוּ בְּאַמוֹנְתְּכֶם הַנֶּעֱלָה מֵאֵד בְּקִדְשָׁתָהּ וְהִתְפַּלְלוּ בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ". פסוק זה מדבר על תפילה ברוח הקודש שנעשית באופן קבוע ובונה את אמונתם של המאמינים.

6. עדות הרוח

תחום נוסף שבו רוח הקודש עוזרת לגדילה הרוחנית הוא עדות הרוח. כמה קטעים מהכתובים מתארים את עדות הרוח ועל מה היא מעידה.

הפסוק הראשון הוא רומים ח 16, שמלמד שהמודעות של המאמין לישועתו בישוע המשיח היא תוצאה של פעילותה של רוח הקודש. המאמין בטוח בישועתו בזכות עדות הרוח. הרוח מעוררת במאמין המשיחי מודעות לכך שהוא מאמין משיחי.

קטע שני מהכתובים הוא האיגרת הראשונה לקורינתים ב 9-16, שבו רוח הקודש מעידה "אֲךָ אֲנַחְנוּ יֵשׁ לָנוּ רוּחַ הַמְּשִׁיחַ" (פס' 16). ביוונית המילה המתורגמת כאן ל"רוח המשיח" משמעה אינטלקט, שכל, הבנה. מאחר

שלמאמינים יש את החשיבה וההבנה של המשיח, ביכולתנו להבין את כתבי הקודש, שהם תוצר של מחשבת המשיח.

שלישית, לפי האיגרת הראשונה לקורינתים יב 3, עדות הרוח מאשרת את אדנותו של ישוע המשיח בכך שאין איש יכול לומר שישוע הוא אדון, אלא ברוח הקודש.

הפסוק הרביעי הוא האיגרת השנייה לקורינתים א 22, שבו הרוח מעידה שיש למאמין את חותם הגאולה הסופית. כשם שהחלק הלא-גשמי של המאמין נושע, כך גם ייוושע בבוא היום גם החלק הגשמי. או שהמאמין ישתנה בעת הילקחות המאמינים לשמים, או שהוא יקום אז לתחייה.

הקטע החמישי הוא האיגרת השנייה לקורינתים ג 1-8. הסיבה שבגללה אנשים מסוימים מרגישים שהם נקראו להיות משרתים של הברית החדשה היא בגלל עדות זו של רוח הקודש.

האסמכתא השישית היא גלטים ד 6: **"וְכִיִּן שְׂאֲתֶם בְּנִים, אֱלֹהִים נָתַן בְּלִבְבְּכֶם אֶת רוּחַ בְּנוֹ הַקּוֹרֵאת 'אָבָא, אָבִינו'."** פסוק זה קובע שרוח הקודש ששוכנת בתוך המאמין היא שנותנת לו את המודעות למערכת היחסים שלו עם אלוהים. המאמין יודע שיש לו קשר טוב, או קשר גרוע, עם אלוהים, וזאת באמצעות העדות הזו של רוח הקודש.

הקטע השביעי הוא אפסים א 17-21, שמלמד שרוח הקודש מאירה את עיני לבבם של המאמינים כדי לדעת ולהבין את תכניתו של אלוהים. הסיבה לכך שהמאמין מסוגל להבין את התכנית של אלוהים, להבין מדוע אלוהים פועל לפעמים בדרך מסוימת ולפעמים בדרך אחרת, היא בגלל העדות שנושאת רוח הקודש.

הקטע השמיני הוא אפסים ג 16-19, שעוסק בידיעת אהבת המשיח. בגלל העדות הפנימית הזו של רוח הקודש, המאמין יודע שאהבת המשיח נתונה לו.

הקטע העשירי הוא איגרת יוחנן הראשונה ב 20-27, שבו נאמר שרוח הקודש מעידה לפני המאמין על אודות האמת שהוא למד. המאמין יכול לחוש בנוח עם האמת שזה עתה קיבל בזכות העדות הפנימית שרוח הקודש מעידה בקרבו.

הקטע העשירי הוא איגרת יוחנן הראשונה ג 24 (**"הַשּׁוֹמֵר אֶת מְצוּוֹת אֱלֹהִים שׁוֹכֵן בְּאֱלֹהִים וְאֵלֹהִים בּוֹ. וְכִזָּאת יֵדַע שֶׁהוּא שׁוֹכֵן בְּנוֹ: בְּרוּחַ אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ"**), שמדבר על כך שרוח הקודש מעידה לפני המאמין שאלוהים שוכן בו.

הקטע האחד עשר הוא איגרת יוחנן הראשונה ה 7-12, שמלמד שרוח הקודש מעידה לפני המאמין שיש לו חיי נצח בבן האלוהים.

יש לציין שעדות זו של רוח הקודש אינה מקבלת אישור על ידי רגשות. רגשות עלולים להטעות מאוד. המאמין עשוי להרגיש טוב מאוד בקשר לדברים שונים שהם מאוד שגויים. כתבי הקודש מסבירים איך העדות הזאת של רוח הקודש מקבלת אישור. עדות הרוח והביטחון באמיתותה מקורן בדבר אלוהים. אפסים ו 17 מלמד שחבר הרוח היא דבר אלוהים. העדות מקבלת אישור מפני שהיא מתאימה למה שדבר אלוהים הכתוב מלמד. פרקים ב-ג בספר ההתגלות הם דוגמה טובה. בכל שבעת המכתבים שנכתבו לקהילות כלולה האמירה **"מִה שֶׁהָרוּחַ אוֹמֶרֶת לְקִהְלוֹת"**, התייחסות למה שזה עתה נכתב שם.

עדות הרוח אינה ניתנת באמצעות רגשות כי אם באמצעות דבר אלוהים. רוח הקודש שוכנת בקרב המאמין ומאירה את עיני לבבו להבין את כתבי הקודש. הארת הבנתו של המאמין היא האמצעי שבו משתמשת רוח הקודש כדי לשאת עדות לפני המאמין בנוגע לאמת או לשקר שבדברים שהוא שמע.

7. חברת רוח הקודש

תחום שירות נוסף של רוח הקודש בהקשר לגדילה הרוחנית הוא ההתחברות של רוח הקודש. שני פסוקים מדברים על כך בכתבי הקודש. הראשון הוא האיגרת השנייה לקורינתים יג 14 שמזכיר את ה**"הַתְּחַבְּרוּת בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ"**. השני הוא פיליפים ב 1, שמזכיר **"שִׁתְּפוּת שֶׁל רוּחַ"** (**"חֲבֵרַת רוּחַ"** בתרגום דליטש). המילה היוונית המשמשת כאן היא koinonia שפירושה "התחברות, אחווה, שיתוף". רוח הקודש הופכת את האחוה וההתחברות בין המאמינים לאפשרית.

קיימים שני היבטים להתחברות ברוח: היבט אנכי והיבט אופקי. האנכי הוא ההתחברות של המאמין עם אלוהים האב דרך רוח הקודש. האופקי הוא ההתחברות של המאמין עם מאמינים אחרים דרך רוח הקודש.

בנוגע למערכת היחסים האנכית, כדי שתהיה התחברות אמיתית עם אלוהים נחוצה הליכה אישית עם אלוהים. עזרת רוח הקודש בהתחברות ועזרתה בהתמלאות הרוח משתלבות כאן יחדיו.

בנוגע למערכת היחסים האופקית, ההתחברות עם מאמינים אחרים דורשת שלושה דברים. ראשית, נחוצה התאספות של הקהילה. לשם *koinonía* – התחברות אמיתית של רוח הקודש – הקהילה חייבת להתאסף יחדיו. לכן מעודדים כתבי הקודש את המאמינים להתאסף בקהילה מקומית, מתחת לסמכותם של זקנים ושמשים. שנית, נחוץ שהאספה תתנהל באופן שיעודד תקשורת. אסור שישרור בה אי סדר ומצד שני אסור שתהיה מוגבלת כל כך עד שרוח הקודש לא תהיה חופשייה לפעול דרך קדושים אחרים בקהילה. התחברות אמיתית דורשת מרחב פעולה לרוח הקודש, וזאת באופן התנהלות שכפוף לפיקוח הזקנים ועם זאת אינו נוקשה מדי. חייב להיות איזון ואז תוכל להתקיים התחברות של אמת במישור האופקי.

V. תפקידי רוח הקודש בעתיד

בהקשר זה נדון בצרה הגדולה, בהתחדשות הרוחנית / הלידה החדשה של עם ישראל ובמלכות אלף השנים (המילניום).

א. הצרה הגדולה

בזמן הצרה הגדולה תפעל רוח הקודש בשלושה תחומי שירות עיקריים.

1. לידה חדשה

רוח הקודש עדיין תהיה פעילה בתחום הלידה החדשה. ספר ההתגלות ז 1-17 מלמד שרבים ייושעו בזמן הצרה הגדולה. ישועה היא פועל של רוח הקודש והיא נובעת מהלידה החדשה. העובדה שאנשים ייושעו בזמן הצרה, הן יהודים והן גויים, מראה שרוח הקודש תוליד מחדש אנשים בזמן הצרה הגדולה.

2. חתימה ברוח

רוח הקודש גם תחתום אנשים בזמן הצרה הגדולה (התגלות ז 3-4; ט 4). טביעת חותם היא תמיד עירבון לביטחון. המאמינים נחתמים כעת ברוח הקודש כעירבון לביטחון רוחני. בצרה הגדולה, יובטחו למי שנחתם ברוח הקודש לא רק ביטחון רוחני נצחי אלא גם ביטחון גופני מפני המשפטים והרדיפות של הצרה הגדולה. כתוצאה מתפקיד זה של רוח הקודש (החתימה ברוח), הם ישרדו את הצרה הגדולה.

3. נבואה

במהלך הצרה הגדולה רוח הקודש תשרת גם בתחום הנבואה. שוב תינתן לאנשים התגלות ישירה מאת אלוהים. דוגמה לכך הם שני העדים שיתנבאו בירושלים (חזון יוחנן יא 3-6). שני עדים אלה הם שני עצי הזית הנזכרים בזכריה ד 11-14. הם מחוברים לרוח הקודש שמסומלת ביצהר (שמן הזית): "וְאָעַן, וְאָמַר אֵלָיו: מַה שְׁנֵי הַזֵּיטִים הָאֵלֶּה, עַל יְמֵין הַמְּנוּרָה וְעַל שְׂמֹאלָהּ. וְאָעַן שְׁנֵיט וְאָמַר אֵלָיו: מַה שְׁתֵּי שְׁבָלֵי הַזֵּיטִים, אֲשֶׁר בְּיַד שְׁנֵי צְנִתְרוֹת הַזֶּהָב, הַמְרִיקִים מַעְלֵיהֶם, הַזֶּהָב. וַיֹּאמֶר אֵלֵי לְאֹמֶר, הֲלוֹא יִדְעַתְּ מַה אֱלֹהִים; וְאָמַר, לֹא אֲדַנִּי. וַיֹּאמֶר, אֵלֶּה שְׁנֵי בְנֵי הַיְצָרָה הָעֹמְדִים עַל אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ".

אלה הם שלושת תחומי הפעילות המרכזיים של רוח הקודש במהלך הצרה הגדולה. בתקופה זו רוח הקודש לא תפעל בתחום הטבילה ברוח. כפי שהודגש קודם בשיעור זה, הטבילה ברוח שמורה לקהילה בלבד. בעוד שאנשים ייוולדו מחדש, יתמלאו ברוח, ייחתמו ברוח ויימשחו ברוח, איש בעת הצרה הגדולה לא ייטבל ברוח, מפני שזה שמור רק לתקופת הקהילה (ממעשי השליחים ב עד הילקחות הקהילה לשמים).

ב. לידה מחדש של עם ישראל

פועלה העתידי והמרכזי הנוסף של רוח הקודש יהיה חידוש רוחו והחייאתו של עם ישראל, כעם והוא קשור בעקביות לשפיכת רוח הקודש. ניתן לראות זאת בכמה קטעים בתנ"ך.

1. ישעיה לב 9-20

ניתן לחלק קטע זה לשלושה חלקים. פסוקים 9-14 מתארים את תקופת הצרה הגדולה. החלק השני, פסוק 15, מתאר את שפיכת רוח הקודש: "עַד יַעֲרָה עָלֵינוּ רוּחַ מִמְרוֹם; וְהָיָה מְדַבֵּר לְכַרְמֶל, וְכַרְמֶל (וְהַכְרַמֶּל) לַיַּעַר יִחְשָׁב".

ישעיהו מדבר בפסוק זה על כך שרוח הקודש תיערה (תישפך) על עם ישראל לאחר הצרה הגדולה (פסוקים 14-9). בחלק השלישי (פסוקים 16-20) הוא מתאר את מלכות המשיח שתיכון אחרי התחייה הרוחנית הלאומית של עם ישראל.

2. ישעיה מד 5-1

פסוקים 1-2 מדגישים שעם ישראל הוא עמו הנבחר של אלוהים. בפסוקים 3-5 הוא מתאר את שפיכת (יציקת) רוח הקודש על כל עם ישראל: "כִּי אֶצְקֶה מִיָּם עַל צִמָּא, וְנִזְלִים עַל יַבְשָׁה; אֶצְקֶה רוּחִי עַל זֶרְעֶךָ, וּבִרְכָתִי עַל צְאֲצְאֶיךָ. וְצִמְחוּ בְּבֵין חֲצִיר, כְּעֶרְבִים, עַל יְבֵלֵי מַיִם. זֶה יֹאמֵר לַיהוָה אֲנִי, וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם יְעֻקֵּב; וְזֶה יִכְתֹּב יְדוּ לַיהוָה, וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה".

3. יחזקאל לט 25-29

בקטע השלישי, פסוקים 25-28 מתארים התקבצות של עם ישראל מכל העולם למלכות המשיח. הבסיס להתקבצות זו ניתן בפסוק 29: "וְלֹא אֶסְתִּיר עוֹד פְּנֵי מַהֵם, אֲשֶׁר שִׁפְכְתִי אֶת רוּחִי עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל, נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה". פסוק זה מדבר על שפיכת רוח הקודש על כל בית ישראל. היא תוביל ללידה מחדש של עם ישראל, וזה יהיה הבסיס להשבת ושיקום עם ישראל סופית ולהתקבצותו מחדש בארץ.

4. יואל ג 2-1

בקטע הרביעי מדבר יואל על הימים האחרונים של הצרה הגדולה, כשרוח הקודש תישפך על כל עם ישראל. "וְהָיָה אַחֲרַי כֵּן, אֶשְׁפֹּךְ אֶת רוּחִי עַל כָּל בָּשָׂר, וְנִבְאוּ בְנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם; זְקֵנֵיכֶם, חֲלַמּוֹת יַחְלִמוּן, בַּחוּרֵיכֶם, חֲזִינֹת יִרְאוּ. וְגַם עַל הָעֶבְדִּים וְעַל הַשִּׁפְחוֹת, בְּיָמֵים הַהֵמָּה, אֶשְׁפֹּךְ אֶת רוּחִי".

שמעון פטרוס ציטט פסוקים אלה במעשי השליחים ב 16-21 רק כהמחשה לחווייה שהם חוו, שכן רוח הקודש נשפכה עליהם באופן מוגבל, רק על שנים עשר השליחים או על 120 התלמידים לכל היותר, ולא על כל עם ישראל. הנבואה מיואל ב 28-29 לא התגשמה במעשי השליחים ב וגם אינה מתממשת בהווה. היא תתגשם רק כשכל עם ישראל ייוושע.

5. זכריה ד 14-1

הקטע החמישי גם כן מתאר את עם ישראל כעם נושע. שפיכת רוח הקודש האוניברסלית תהיה רק על עם ישראל, והיא קשורה לרוח הקודש בפסוק 6: "וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי, לֵאמֹר, זֶה דְבַר יְהוָה אֶל-זָרְבָבֶל לֵאמֹר: לֹא בְחֵיל וְלֹא בְכֹחַ כִּי אִם בְּרוּחִי, אֶמֶר יְהוָה צְבָאוֹת".

6. זכריה יב 10 – יג 1

בפסוק 10 נאמר: "וְשִׁפְכְתִי עַל בֵּית דָּוִד וְעַל יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם, רוּחַ חַן וְתַחֲנוּנִים, וְהִבִּיטוּ אֵלַי, אֶת אֲשֶׁר דָּקְרוּ; וְסָפְדוּ עֲלָיו, כְּמִסְפַּד עַל הַיָּחִיד, וְהִמַּר עָלָיו, כְּהִמַּר עַל הַבְּכוֹר".

בקטע זה, שפיכת רוח הקודש מובילה לתחייה רוחנית לאומית של עם ישראל, שתוביל לשיבתו של ישוע המשיח. רוח הקודש תפעל בעתיד באופן שכזה שכל עם ישראל ייוושע. היא תשנה את לבבו של העם ולאחר מכן המשיח יחזור.

ג. מלכות אלף השנים (המילניום)

הפעילות העתידית השלישית של רוח הקודש תתרחש במלכות אלף השנים. ראוי להזכיר שלושה תפקידים שלה.

1. לידה חדשה

יהיו אנשים שיוולדו במלכות הזו, והם ימשיכו לרשת את הטבע החוטא. הטבע החוטא הזה יצטרך לקבל חיים חדשים באמצעות אמונה במוות, בקבורה ובתקומה של המשיח כקרובן החלופי. רוח הקודש תוליד מחדש אנשים במלכות אלף השנים כאמור בירמיה לא 31-34.

2. שכירת רוח הקודש במאמין

רוח הקודש תשכון במאמינים (ירמיה לא 33; יחזקאל לו 27; לז 14).

3. מלוא רוח הקודש תנוח על המשיח

רוח הקודש תנוח על המשיח במלכות אלף השנים. באמצעות רוח הקודש ישתמש המשיח בסמכותו וישלוט באמצעות התכונות שמתוארות בישעיהו יא 2-3: "וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה, רוּחַ חֵכְמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה, רוּחַ דַּעַת, וְיִרְאֵת יְהוָה. וְהָרִיחוּ בִּירְאֵת יְהוָה; וְלֹא לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוּט, וְלֹא לְמִשְׁמַע אָזְנוֹ יִוְכַח".